

kamen

mudrosti
i
isopni

PRIRODOSLOVNA I GRAFIČKA ŠKOLA RIJEKA
školska godina 2013. / 2014.

PRIRODOSLOVNA
I GRAFIČKA ŠKOLA
RIJEKA

IMPRESUM

Kamen mudrosti – kamen ludosti

Broj 22

TEMA BROJA: Privid

Školski list Prirodoslovne i grafičke škole Rijeka

ZA IZDAVAČA: Senija Zelić – Pavelić, prof.

UREDNIŠTVO:

Sara Vrban, 2. PG

Mateo Novoselac, 4. PG

Andrea Fodor Matijević, prof.

SURADNICI: Hvala ljudi!

GRAFIČKO RJEŠENJE NASLOVNICE: Filip Koludrović

GRAFIČKI UREDNIK: Matija Rubinić, prof.

TEHNIČKA PRIPREMA: Borka Širola, prof.

TISAK I DORADA: Školska radionica

Prirodoslovne i grafičke škole Rijeka, Zoran

Maračić, prof. i učenici GF razreda

Tiskano na recikliranom papiru

Dragi čitatelju...

UĐI U DVORAC VLASTITOGA UMA

Budiš se svakoga dana s novim nadanjima, očekivanjima i ciljevima. Osjećaš silu koja te gura naprijed, stepenicu po stepenicu. Što će se dogoditi kada shvatiš da su stepenice izgrađene od plastike? Pucaju upravo sada dok stojiš na njima. Stani na trenutak, ogledaj se oko sebe i reci mi što vidiš. Originalne slike ili samo privid? Promatramo svijet otvorenih očiju, a zatvaramo ih pred istinom. Gledamo svijet, a vidimo samo ono što nam odgovara. Oslušujemo svijet oko sebe, a čujemo samo ono što želimo čuti. Ne vidimo bitno! Ne čujemo bitno! A je li zaista bitno očima nevidljivo? Osjećaš li svijet? Tražiš li istinu? Ili te se ona ne tiče? Živiš li u najboljem od svih mogućim svjetova ili je ovo tvoj najbolji svijet? Uđi duboko u dvorac vlastitoga uma i pronađi tajne prolaze i zamke. Zamisli da svaki tvoj pokret ostaje zapamćen, oduzet od prošlosti. Pogledaj iznad sebe, u oči uprte u tvoje tjeme i vidi odsjaj tankih konaca koji povezuju tvoju ruku i dlan nepoznatoga. Sve se vrti oko znanja, informacija, novosti i upućenosti. Možda dolazi do problema ako je to izmišljeno i s usne na usnu prevrćeno u nešto novo. Začarani smo glamurom, dramatičnošću i nezaustavljivim međusobnim ponašanjem. Progledaj i shvati da je ogledalo društva napuklo, a u ostacima stakla možeš vidjeti poglede preko ramena i nožve spremne za malo krvi i manipulacije. Vid ti je zamućen? Ne brini, imamo lijek protiv toga. Držiš ga u rukama. Pronašli smo put. Među prstima pridržavaš naše riječi i misli, našu istinu. Na tebi je kako ćeš je iskoristiti.

Sara Vrban, urednica

Barbara Šimić, 3. GF

sadržaj

● ZNAMO LI?

4 Gleda te Veliki Brat

6 Bez stresa na ispit zrelosti

7 Čovjek je rođen slobodan, a posvuda je u okovima

8 Nosi mi se crvena boja

● GOVORIMO LI?

10 Veliki Vođa

11 U ime vlastitoga interesa

12 Anketi: Koliko smo zapravo tolerantni?

14 Svi smo mi jednaki, ali ima i jednakijih

15 Što govori, kako govori, kome govori?

● MIJENJAMO LI?

18 Loše nam je. Čemu prosvjedovati kad možemo na kavu?

19 Prekidamo lance lažnih pomoći

20 Preko trnja do zvijezda

22 Iščitajmo naš grad

● JESMO LI?

23 Ljudska srca su isto tako različita kao i lica

27 Damir Urban

29 Izvan okvira

30 Stanko Datković

31 Planine će pomaknuti samo onaj koji je u početku pomicao kamenčiće

● STVARAMO LI?

32 Iz našega pera

34 A. G. Matoš

35 Kako sam nadopunio Gundulićeva Osmana?

36 Šarenilo kreativnosti

38 Istina upakirana u lijepu mašnu

● UŽIVAMO LI?

40 Nevinost je umrla kad je stvorena odjeća

42 Hajmo Rijeka, heeej!

44 Moji su bokovi elektrošokovi

45 Ljubav ima dvije pratilje: dobrotu i strpljivost

● NAPREDUJEMO LI?

46 Osvojili smo

47 Idi tamo gdje još nema puta i za sobom ostavi trag

48 Odljev mozgova

50 O jednoj mladosti

GLEDA TE Veliki Brat

kontrola
bez
prekida

Orwellova 1984. u 21. stoljeću

Roman Georga Orwella *1984.* objavljen je 1949. godine, a govori o tada dalekoj budućnosti. Radnja je smještena u državi Oceaniji u kojoj je politička ideologija *Ingsoc* odnosno *English Socialism*, na vlasti je *The Party*, a njen predvodnik je *Big Brother* koji možda niti ne postoji.

The Party nastoji upravljati svakim elementom ljudskoga života. Na svakom koraku nalaze se uređaji *Telescreenovi* pomoću kojih se promatraju i prisluškuju ljudi te zastrašujući plakati na kojima piše *Big Brother is watching you.* U Oceaniji postoje četiri ministarstva: *Ministry of Peace* koje se bavi ratom, *Ministry of Plenty* koje kontrolira gospodarstvo i ekonomiju, *Ministry of Truth* koje kontrolira medije i *Ministry of Love* koje kontrolira disidente. Ministarstva svojim djelovanjem postižu da ljudi sve to prihvate i zapravo misle da tako i treba biti, a oni koji se protive nestaju preko noći i više ih se nitko ne sjeća.

Književna fikcija u stvarnom životu

U današnjem svijetu možemo pronaći mnoge sličnosti s romanom *1984.* te vidimo da je George Orwell bio u pravu. Mnogi ga povezuju sa zatvorenim zemljama poput Demokratske Narodne Republike Koreje jer je to zemlja koja vrlo malo komunicira sa svijetom. Ali, što mi zapravo znamo o Demokratskoj Narodnoj Republici Koreji? Većina vjeruje popularnim medijima koji tu

državu prikazuju kao nedemokratsku, tiranijsku, nerazvijenu i siromašnu zemlju, ali je li to točno? U Demokratskoj Narodnoj Republici Koreji parlamentarni izbori održavaju se svakih pet godina. Parlament potvrđuje proračun i odluke Radničke partije Koreje. Postoji 687 izbornih jedinica, u svakoj se kandidira samo jedan kandidat, a birači zaokružuju za ili protiv. Izlaznost je oko 99%. Iako to nije prava demokracija, ne možemo je nazvati niti totalitarizmom. Ako dobro promotrimo situaciju u kojoj se mi nalazimo, lako je zaključiti potpuno suprotno. Razvijene, odnosno, zapadne zemlje su upravo one najbližnje Orwellovom romanu. U djelu na svakom koraku postoji *Telescreen* kojim promatraju ljude, a mi sa sobom nosimo mobitele putem kojih nas mogu pratiti, gledati ili prisluškivati. Putem društvenih mreža na pladnju dajemo sve podatke o nama počevši od toga kada i gdje smo rođeni do razgovora s prijateljima, slika koje objavljujemo i stvari koje svakodnevno radimo. Tu su i povijest pretraživanja interneta, telefonski razgovori i sateliti koji nas stalno promatraju. A najnoviji hit postalo je čipiranje ljudi. Medijska propaganda otišla je toliko daleko da mnogi ljudi dobrovoljno ugrađuju čipove u svoje tijelo kako bi lakše kontrolirali svoje zdravstveno stanje. A što je najgore, čipovi su vrlo maleni, kao zrno pijeska, pa postoji mogućnost tajnoga čipiranja kroz cjepivo.

Promotrimo li zakone, opet nalazimo sličnosti s romanom *1984.* Kažu nam da imamo pravo na slobodu kretanja, ali je protuzakonito prijeći cestu gdje nema pješačkoga prijelaza ili biti vani poslije 23 sata ukoliko imaš manje od 16 godina. U Ustavu piše da je dom nepovrediv, ali ipak svakodnevno gledamo

kako ljude deložiraju i izbacuju na ulicu.

Mediji gube svoju ključnu ulogu

Jedna od najvećih sličnosti s Orwelom je manipulacija medijskim programom. Objektivnost i točnost informacija koje dobivamo putem popularnih medija su upitne. Medijima u zapadnim zemljama većinom upravljaju privatni poduzetnici koji određuju o čemu i kako će se pisati. Na primjer, u Hrvatskoj su gotovo svi mediji, osim Hrvatske radiotelevizije, u vlasništvu stranih organizacija što znači da je Republika Hrvatska izgubila svoj medijski suverenitet. Većina hrvatskih, ali i svjetskih medija izbjegava važne teme, a koncentriraju se na zabavu, živote poznatih ličnosti i tragične vijesti čime mediji gube svoju ključnu ulogu. Uzmemo li u obzir sve navedeno, zaključujemo da je George Orwell u svojem djelu *1984.* dobro predvidio mnoge elemente budućnosti, ali ipak nije sve. On je govorio o 1984. godini,

ali danas je stanje puno sličnije romanu nego 1984. godine. Također, George Orwell je kritizirao komunističke i totalitarističke zemlje, ali danas državu koju opisuje u svom romanu možemo poistovjetiti s gotovo svim zemljama svijeta.

Angelo Zec, 2. PG

Državna matura pred vratima

BEZ STRESA NA ISPIT ZRELOSTI

Nakon završetka škole slijedi, mnogi će reći, najstresnije razdoblje jer o ovim ispitima ovisi budućnost svakoga maturanta.

Svaki učenik na kraju četverogodišnjega školovanja može izabrati hoće li polagati ispite državne mature. Ovisno o sklonostima za daljnje školovanje sami odabiremo izborne predmete koje traži određeni fakultet kako bismo mogli ispuniti preduvjete za upis. Nakon završetka škole slijedi, mnogi će reći, najstresnije razdoblje jer o ovim ispitima ovisi budućnost svakoga maturanta.

Zašto je matura takav bauk

Na državnoj maturi svi moramo položiti osnovne predmete: hrvatski i strani

jezik te matematiku. Osnovni predmeti pokazatelj su općega znanja, nečega što bismo svi izlaskom iz srednje škole trebali znati. Mala doza stresa uvijek postoji, npr. u školi ili kada moramo nešto prezentirati pred mnoštvom ljudi pa kako onda stres neće biti prisutan na maturi? Zašto je danas matura takav bauk i zašto nas svi plaše njome? Nije svima matura stresna! Sve ovisi o našoj osobnosti - svi mi različito podnosimo i reagiramo u stresnim situacijama. Strah i nesigurnost sigurno će nas omesti u rješavanju ispita. Državna matura možda nije najzahvalni-

je složena, ali se provodi na najpravedniji način (prepisivanje je strogo zabranjeno, svi ispiti se provode istovremeno). No, ipak smatram da državnu maturu treba mijenjati, uvesti neke novitete i smanjiti opseg gradiva koje se ispituje.

Detalji koji život znače

Sigurno se mnogi od nas ne sjećaju jednoga detalja iz srednjoškolske lektire koju smo čitali (ili nismo) u prvome razredu. A upravo nam taj detalj može značiti upis na željeni studij. Mislim da je glavni problem ovakve mature u tome što se predmeti polažu jedan za drugim, a zbog složenosti gradiva baš i nije moguće npr. jedan dan pisati fiziku, a drugi dan kemiju i sve to odlično riješiti, a i opseg gradiva predstavlja teže premostivu stepenicu. Stres povećavaju i mediji jer ako se kaže da su prošlogodišnji maturanti grozno riješili maturu iz hrvatskoga jezika, kako je onda riješiti ove godine? Pobuna oko nekih ispitnih pitanja dovodi do nepotrebnoga stresa i panike jer ako čitamo pitanje koje nam je postavljeno ne smijemo biti u nedoumici, zar ne?

Kako god se zvalo ispitivanje znanja na kraju srednjoškolskoga obrazovanja, ono zasigurno mora postojati jer se mora napraviti rang rješivosti kako bi se mogao odrediti broj onih koji se upisuju na pojedini studijski program. Matura mora postojati jer njome zaokružujemo naše znanje, ali se isto tako mora i promijeniti kako bi sljedećim generacijama bilo lakše i kako ne bi bilo dodatnoga stresa. Naravno, najvažnije je ponoviti gradivo koje nas očekuje na ispitima jer samo tako možemo reći da smo spremni za izazov koji je stavljen pred nas.

Marina Kefelja, 4. PG

Dan bez prava

ČOVJEK JE ROĐEN SLOBODAN, A POSVUDA JE U OKOVIMA

*Ja sam nepostojeći lik u nepostojećem vremenu.
Ja sam proizišla iz postavljenoga pitanja: Što bi bilo kad ne bih imala prava?*

Žena sam. Nisam sufražetkinja niti feministkinja. Obična sam građanka ovoga grada. No, možda je upravo u tome problem. Moj glas se preslabo čuje. Maloljetna sam osoba ženskoga spola. Nitko nema poštovanja prema meni. Nemam nikakva prava. Nikakva! Ne smijem se školovati, ne smijem se družiti sa suprotnim spolom, ne smijem izlaziti iz kuće bez pratnje. Osjećam se poput sluškinje. Bijednija sam od kakve gliste. Bezvrijedna sam. Prema meni nema milosti. Ne smijem nikoga pogledati u oči, a da ih moja pojava ne uvrijedi. Ja sam nitko.

Stavite se na trenutak u moju situaciju. Ovo je ionako neodređeno vrijeme i mjesto. Nećete izgubiti ni trenutak vašega dragocjenoga vremena. Neke spoznaje koje doživite možda vam otvore oči i pokažu kako je vaš život uistinu lijep. Imate 17 godina. Čitav dan slušate

kako svi viču na vas. Omalovažavaju vas. Nije vam ugodno. Budite se. Probudila vas je hladnoća. Bole vas leđa. U ovoj ste kući voljeni poput štakora kojega su zanemarili jer nemaju volje čak ni da ga istrijebe. Za vas nije krevet i paperje. Morate ustati prije svih, naložiti vatru. Vi ste Pepeljuga, ali za vas nema spasa u prelijepom princu i dobroj vili. Ne postoji bal na koji ste pozvani.

Morate održavati kuću, čuvati braću, gledati kako otac tuče vašu majku, slušati prodike vaše bake. Kakvo je to doba i vrijeme, pitate se. Nebitno je! Za vas je ovo svijet bez prava! Ne znate ni čitati ni pisati. Za vas su slova crne točkice koje plešu na papiru. Vi nemate prava učiti, a kamoli pročitati neki roman poput LOTR-a ili Harryja Pottera. Televizor je nešto sotonsko. Nemate ga pravo gledati. Nemate pravo na odmor. Vi, nemate prava! Nema druženja, tehnologije pa čak ni pisama. Nemate pravo izaći na svjež zrak. Nemate pravo najesti se. Za vas su palačinke i Nutella zabranjeno voće. Ništa što volite ili želite nije vam dozvoljeno. Nemate apsolutno nikakva prava. Nemate nikoga tko bi se borio za vas ili vas branio. Kao što rekoh, nebitni ste. Zašto? Zar je to bitno? Zašto bi vas to trebalo brinuti? Nemate pravo na informaciju. Reforme? Anarhije? Prosvjedi? Maloljetni ste, a i da niste, koliko puta vam moram reći da nemate prava?! Pretpostavljam da ste se upravo zapitali kakav je to život. Čak i da želite prijeći na onaj drugi svijet, toga za vas nema. Drugi svijet ne postoji. Vi nemate pravo na religiju, a samoubojstvo je za vas zabranjeno. Mislite plakati? Nema koristi jer da vas i vide da plačete, samo bi bilo gore... Što je ovo?! Noćna mora! Košmar! Čak je i sanjarenje zabranjeno. Nema bijega! Red, rad i disciplina je novo-stari moto. Ne znate za bolje, a i da znate, bolje za vas nije dozvoljeno,

nije vam predodređeno. Vama sreća nije zapisana u zvjezdama. Hvata vas panika, zar ne? Ovo je nepodnošljivo! Eto, sad vidite kako je meni! Zamislite da samo jedan dan morate provesti u ovom ludilu. Biste li izdržali? Divite mi se, znam. Hvala, hvala! Navikla sam već. Ja sam nepostojeći lik u nepostojećem vremenu. Imam sreće da nisam stvarna. Ja sam proizišla iz postavljenoga pitanja: Što bi bilo kad ne bih imala prava? Ja sam samo nečija mašta. Ovdje sam da vas upozorim da se nikada ne dopustite potlačiti. Uvijek se borite za sebe i budite sretni zbog svih mogućnosti i prava koje vam ovaj život pruža! Uživajte u slobodi koju imate i naučite je cijeniti! A nakon ovoga, možda vam i pravo na školovanje postane malo draže. Što mislite o tome?

Sarah Butigan, 2. PG

albanski
običaji
vjenčanja

NOSIM SE CRVENA BOJA

Ne postoji stvar na svijetu koja nalikuje predanosti udane žene. To nijedan neoženjeni muškarac ne može pojmiti. (O. Wilde)

Spomenu li se Albanija, Kosovo ili Makedonija ljudi će imati asocijacije na njihove posebne kulture i običaje, ali će nerijetko imati i mnogo predrasuda. Mnogi smatraju kako su tamo žene zapostavljene i zlostavljane od muškaraca te kako nemaju pravo odrediti svoj životni put. Neću tvrditi drugačije, niti ću govoriti nešto što nije istina. Čak mogu, djelomično, i potvrditi takva stajališta, zato što je tako bilo nekada kada se, za razliku od današnjih dana, strogo pridržavalo običaja. Moja obitelj vuče korijene uglavnom s Kosova, ali

svatko od nas u sebi nosi i dio Albanije, Makedonije, Ferizaja, Prištine... Jedan od posebnih običaja je vjenčanje koje se u mojoj kulturi poprilično razlikuje od uobičajenoga shvaćanja ovoga događaja. Vjenčani običaji uključuju otvaranje teme o vjenčanju, dogovore u obiteljima, spisak, zaruke, darove, djevojačku večer, dolazak po mladu itd.

Odabir bolje polovice

Zamislite zgodnoga mladića od dvadesetak godina. Vrijeme mu je da se oženi i zasnuje obitelj. Ako mu obitelj ne drži

do običaja, on će sam pronaći djevojku u koju će se zaljubiti, koju će zavoljeti, zapositi i oženiti. U suprotnome, njegova majka ima pravo predložiti ženidbu i krenuti u potragu za slobodnom djevojkom. Idealna djevojka mora dolaziti iz dobre, vrijedne i pristojne obitelji. Nakon odabira slijedi pronalazak posrednika (m'sit) koji će otići u kuću djevojke i otvoriti temu pod izlikom da dolazi u goste. Posrednici moraju biti isključivo stariji muškarci koji poznaju tu obitelj ili su u nekom krvnom srodstvu. Nakon što odgovor bude pozitivan, posrednici ga

prosljeđuju mladićevoj obitelji. Uskoro, mladićeva obitelj (majka, otac, djed i nekoliko starijih stričeva) dolazi u kuću djevojke. Djevojka mora poslužiti kavu, a to je ujedno i prilika da se vidi kakva je. U međuvremenu, mladić i djevojka izlaze na dogovoreno mjesto u blizini kuće, ali u pratnji neke osobe. Njena obitelj za dva dana javlja odgovor o pristanku (vada). Poslije dogovora slijedi spisak robe, zlata i darova. Na spisak se upisuju i dvije odabrane neudane djevojke, djeveruše i jedna starija žena. I djeveruše i starija žena moraju biti u krvnom srodstvu s budućom mladom. Djeveruše pomažu mladoj oko uređivanja, a starija žena, koja poznaje običaje, čuva mladu zajedno s njenim stvarima te vodi računa da se sve odvija u savršenom redu. Spisak nikada nije konačan i do vjenčanja se promijeni nekoliko puta.

Zaruke

Zaruke se održavaju na dogovoren datum i to do 12,00 sati. Mladićeva obitelj dolazi u djevočinu kuću koja je ukrašena i podijeljena u dva dijela (za muškarce i žene) jer žene nikad ne sudjeluju u muškim razgovorima i ne odlučuju u odlukama. Muškarci dogovaraju novac koji će dati za djevojku (babahak). Nakon dogovora novac ide posredniku. Djeveruše će mladu odijenu u crvenu haljinu koju joj je donijela svekrva, obuti joj crvene cipele, staviti joj na kosu crveni ukras i maramu. U ženskoj sobi budućim mladenci izmjenjuju vjenčano prstenje. Nužno je da djevojka nosi još neki zlatni nakit. Slijede čestitke, zabava i slavlje. Djevojka je sada zaručena i mora paziti što radi. Iz kuće ne smije izlaziti sama te na sebi uvijek mora imati crveni ukras kao znak ostalima da je zauzeta. Nakon nekoliko dana obitelji se dogovaraju oko datuma svadbe koji je, po običaju, god-

inu dana poslije zaruka te o djevojačkoj večeri (kanagjegj).

Djevojačka večer

Djevojačka večer mora se održati u četvrtak, dva dana prije svadbe. Večer prije djevojačke večeri, mladoj se radi maska za lice od karameliziranoga šećera s limunom kojom će maknuti dlake i nečistoću s lica (agda). Djevojačka večer počinje u večernjim satima (17,00-18,00). Uoči početka okuplja se uzbuđena obitelj, sprema se hrana, piće i slastice te posebna mjesta za mladu, djeveruše i defatorke (sviračice defa). U međuvremenu mlada se sređuje i u određenim satima izlazi pred gošće. U narednim satima, do ponoći, mlada se presvlači u robu koju je dobila dok ostale žene plešu i zabavljaju se uz ritam defa. Dvadesetak minuta prije ponoći priprema se kana (mješavina biljnih sastojaka koja ostavlja trag) i nekoliko kartona na kojima će djevojka ostaviti otiske ruku i nogu za uspomenu svojoj obitelji. Mlada u pratnji jedne djeveruše izlazi pogrbljena u crvenome ogrtaču i crvenim kućnim papučama s licem prekrivenim crvenom maramom. Ostale djeveruše s nje skidaju zlato, defatorke pjevaju, a mlada plače. Nakon svega toga, mlada mora otići u svoju sobu pogrbljena i leđima okrenuta prema izlazu i tada završava cijela ceremonija. Sljedeći je dan namijenjen odmoru, a predvečer počinju pripreme za ispraćaj.

Odvest ću te na vjenčanje

Na dan vjenčanja pripreme počinju rano. Slijede obredi kupanja, friziranja, šminkanja i odijevanja. Dok se očekuje rodbina, mlada u vjenčanici provodi zadnje sretne trenutke s obitelji. Rodbina dolazi u povorci, ali bez svekrve i mladoženje jer je to strogo zabranjeno.

Umjesto svekrve dolazi zamjena, odnosno najbliža, starija ženska osoba i uz nju, po mogućnosti što mlađe, muško dijete koje predstavlja mladost, odnosno plodnost. Muškarci i žene ponovno se odijeljuju. Mlada s djeverušama hoda po svilenom podlozi (ćuprija) koja se stavlja od nogu mladenke do nogu svekrve te uzima svekrvinu ruku (temena). Dok mlada uzima njenu ruku, djeveruše svekrvi daju poklone koje je mlada pripremila, a svekrva otkriva gostima njeno lice ispod marame, poljubi je u čelo i iznad njene glave prostire još jednu bijelu maramu koju, za sva četiri ruba, drže mlade djevojke. Preko njezine glave svekrva baca bombone koje skupljaju djeca. Nakon toga, mlada se, okrenutim leđima prema izlazu, vraća u sobu i zadnji se put pozdravlja sa svojim najbližima. Ako postoje, mladu iz kuće moraju izvesti njena dva brata koja nisu ožejena, a ako nema braće onda uskaču mladi i neoženjeni rođaci. Iz kuće mora izaći desnom nogom i pogrbljena mora hodati po ćupriji. Također, u auto mora ući desnom nogom jer muslimani sve rade desnom stranom. Kada auto krene, jedan brat proljeva vrč vode po stazi, udari auto tri puta i tri puta zazove sestrično ime na što se ona ne smije okrenuti. To je ispraćaj. Mladićeva obitelj radi svadbu po svojoj želji. Prije ponoći izvodi se mlada s mladoženjom, uzima ruku svekru i svekrvi te svi zajedno uživaju u slavlju, a potom odlaze na prvu bračnu noć. Većina parova koji se ovako upoznaju i vjenčaju, zavole se kao i svi normalni parovi. Po želji mladenaca par se može vjenčati i kod matičara.

Sofia Beljulji, 3. U

biser koji
nadahnjuje
cijelu
naciju

VELIKI VOĐA

Zdravko Mamić – čovjek koji govori ono što narod misli

Hrvatska nacija puna je iznenađenja. Svaki put kada pomisliš da te više ništa ne može iznenaditi, s televizijskog ekrana ili internetskog portala izleti neka katolička misionarka mrziteljica tajica, drug koji vodi neokomunističku revoluciju ili deseti porno uradak mlade domaće pjevačice (dobro, to baš i nije iznenađenje, kad se čini da većinu ljudi privlači upravo gledanje kako se drugi ljudi međusobno zabavljaju). No, biser koji je s nama već neko vrijeme i koji je predmet skoro religioznoga obožavanja domaće internet-ske scene izvršni je predsjednik i Veliki Vođa nogometnoga kluba Dinamo Zagreb, a po nekima i vlasnik hrvatskoga nogometa, Zdravko Mamić.

Čovjek iz naroda

Budući da je gledanje kako 22 muškarca napucavaju mjehur pun zraka po terenu općenarodna zanimacija i nešto čemu se pridonosi više pažnje od znanosti,

općeljudskoga napretka i inih tričarija, jednostavno je prirodno da će jednako toliko pažnje privući i čovjek koji vodi tu operaciju. A njegovoj popularnosti pomaže i činjenica da je Zdravko Mamić narodni čovjek, Bjelovarac rodnom iz Hercegovine. Kao i svaki pravi 'rvat, Mamić je na svoje trenutno radno mjesto došao preko navijačke skupine i veze, a govori se da je bio uključen i u privatizaciju Drvne industrije Česma iz koje je tijekom rata netragom nestalo 14 milijuna kuna i polovica tadašnjega broja zaposlenih. Glavni izvor PR-a Zdravka Mamića su, čini se, njegove press konferencije, koje uživa sazivati redovito (po mogućnosti tjedno, ako nije u pritvoru zbog vrijeđanja ministara po nacionalnoj osnovi). Zbirka njegovih sabranih citata obuhvatila bi nekoliko puta veći prostor od ovoga školskoga lista, no redovito se na tapeti nađu udbaši, komunisti, lijevi, homoseksualci, protivnici naroda i općenito svatko tko mu se ikada suprotstavio, a ljudi

koje je prokleo ima više od onih koji idu na popravni iz geografije u našoj školi.

Ključ za uspjeh

Dakle, povucimo zaključak. Da bi u Hrvatskoj bio uspješan čovjek (jer Zdravko Mamić to sigurno jest), trebaš se okomiti na svih, raditi šou svaki put kada su oko tebe ljudi, trgati majicu na narodne pjesme i ponašati se kao mafijaš iz dvadesetih. Je li to odraz našega naroda? Je li Zdravko Mamić čovjek koji govori ono što narod misli? Neki bi mogli zaključiti da je Mamić glas potlačenoga naroda. No, u stvarnosti, Mamić je samo odraz onih koji na svakim izborima odlučuju o hrvatskoj budućnosti. Njegov jedini grijeh u odnosu na ostatak društva je taj da je eksponiran. A u stvarnosti, Mamića ima svuda oko nas.

Ivan Oštrić, 4. PG

U IME VLASTITOGA INTERESA

Ide li Hrvatska prema apokaliptičnom scenariju opisanom u knjizi *Nova država Hrvatija 2033.*?

referendum

U prosincu 2013. godine izdana je zbirka priča *Nova država Hrvatija 2033.* riječkih spisatelja i spisateljica. Naglasio sam riječ izdana jer, koliko je meni poznato, ta knjiga nikada nije tiskana. Neko vrijeme bila je objavljena u PDF formatu na web stranicama Gradske knjižnice Rijeka, a je li još uvijek tamo, ne znam jer je nisam uspio pronaći. Bilo kako bilo, zbirka se fokusira na distopijsku budućnost tamo negdje oko 2033. godine kada bi na našim prostorima prevladala ekstremna desnica, scenarij koji se iz dana u dan čini sve izvjesnijim. Knjiga je na trenutke duhovita, a na trenutke izrazito depresivna, no najviše me brine to što bi se mogla pokazati vrlo točnom. Procjenjujem da ju je pročitao otprilike 1000 ljudi.

Sve je počelo od tajica

Također, u prosincu 2013. godine (Koja slučajnost! Kunem se da ovo nisam planirao!) na jednom od tridesetak katoličkih portala u Hrvatskoj izdan je članak mlade gospođice koju je zasmetalo to što je druga osoba, a na koju je naišla u trgovačkom centru, odjenula tajice. Da, tajice - odjevni predmet. U našoj državi postoji osoba koju je to zasmetalo i koja je naredila svom dečku da ne gleda u tom smjeru, a kada je jadan, uplašen čovjek pogledao, to je bio povod za svađu dugo u noć. Nažalost, čini se kako ta osoba nije jedina – prije nego što je članak obrisan zbog javnoga izrugivanja u mnogim većim medijima, ispod tog

članka skupila se pozamašna količina ohrabrujućih komentara. Procjenjujem da članak pročitao barem 300 000 ljudi.

Predvodnica novoga križarskoga pokreta

Na kraju, u prosincu iste godine održan je i referendum o uvrštavanju definicije braka u hrvatski Ustav. O toj temi već dovoljno znate, ili se barem nadam, i

000 ljudi – predvodnica ovoga novoga križarskoga pokreta na glasanje nije uspjela dovući preko 33% onih koji su se izjasnili za referendum. Dan nakon objave rezultata internet je bio pun komentara smrt pederima, a dva dana nakon Željka Markić bila je zaboravljena i vraćena u anonimnost te degenerativnost njezine propale stranke HRAST gdje i pripada.

Na putu za propast

Ide li Hrvatska prema apokaliptičnom scenariju opisanom u knjizi *Nova država Hrvatija 2033.*? Hoćemo li se za dvadeset godina na posao voziti u mnogoljudnom munjovozu, svih pozdravljati s Hvaljen Isus ili Bog i Hrvati, hoće li jedina glazba koju bismo mogli slušati biti određena zakonom, hoće li jedini dopušteni način liječenja biti molitva?

Željka Markić pokazala je kako jedna osoba može učiniti razliku. Pokazala je to na negativan način iskaljujući frustraciju naroda na onima koji nisu ništa skrivili, jednako kao što je to učinio i stanoviti Nijemac tridesetih godina prošloga stoljeća. Na prvi pogled, njen je doseg obeshrabrujući i čini se da smo na putu za propast. No, jednako kao što je ona pokrenula ljude, tako možete i vi, i ja, i bilo tko. Jer ako se ne pokrenemo, prijete nam propast.

Ivan Oštrić, 4. PG

KOLIKO SMO ZAPRAVO TOLERANTNI?

Suvremeno društvo od suvremenoga čovjeka traži tolerantnost i otvorenost. Jesmo li zaista takvi?

anketa o
homoseksualnosti

Krajem travnja 2014. godine, u našoj je školi provedeno istraživanje o stavovima učenika i učenica o homoseksualnosti. Metoda koja se koristila u istraživanju bila je anketa, a uzorak su činili učenici i učenice trećih razreda naše škole. U istraživanju je sudjelovalo ukupno 89 ispitanika i ispitanica, od čega 33 muških i 56 ženskih. Istraživanje je provedeno kako bi se dobila općenita slika razmišljanja naših srednjoškolaca o toj temi i nikako ne odražava stavove škole. Također, važno je naglasiti da podaci dobiveni anketom nisu obrađivani složenom statistikom već su temeljeni na učestalosti pojavljivanja pojedinih podataka koji su izraženi u postocima. Namjera istraživanja nije bila označiti određene skupine kao tolerantne ili netolerantne, već samo prikazati obrazac razmišljanja generacije koja odrasta i koja je u procesu formiranja ličnosti.

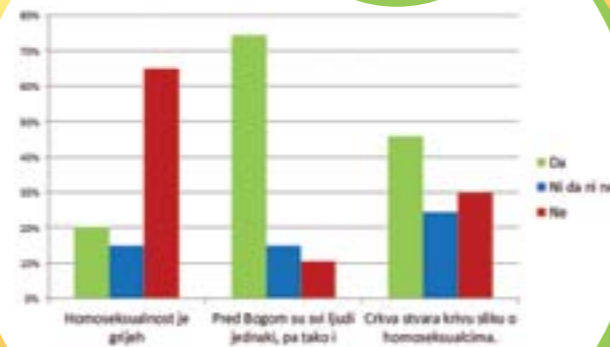
Suvremeno društvo od suvremenoga čovjeka traži tolerantnost i otvorenost, odnosno građanina koji je spreman surađivati s drugačijima od sebe. Tema homoseksualnosti nameće se kao najreprezentativniji alat u prikazu koliko smo tolerantni. Rasprave koje se u javnosti vode na tu temu uvijek izazivaju veliku pozornost i burne reakcije suprotstavljenih strana.

Nas je zanimalo što naši srednjoškolci misle o tome i kako tu temu svakodnevno percipiraju. Anketa je sadržavala 57 tvrdnji koje su ispitanici i ispitanice ocjenjivali na skali od 1 do 5, odnosno izražavali svoje slaganje ili neslaganje s navedenim tvrdnjama. Dvije stranice školskoga lista su premalo kako bi se u potpunosti analizirala ova tema, no ipak ćemo prikazati neka najzanimljivija, ali i najindikativnija stajališta naših učenika i učenica. U našem istraživanju došli smo do rezultata sukladnim prijašnjim istraživanjima obavljenim na tu temu.

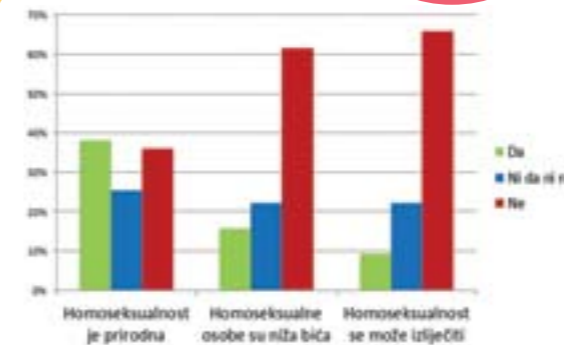
Rezultate ovoga istraživanja možete vidjeti na ovim stranicama, a zaključke možete izvesti i sami.

Mateo Novoselac i Ivan Oštrić, 4. PG

Crkva

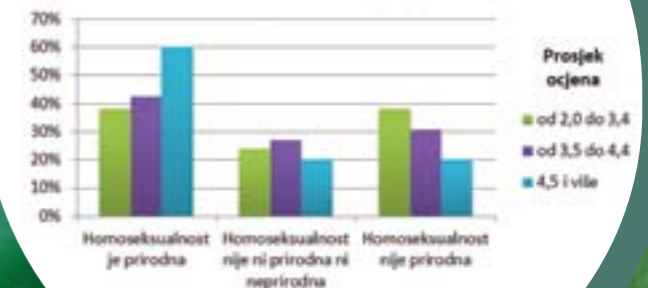

prirodnost

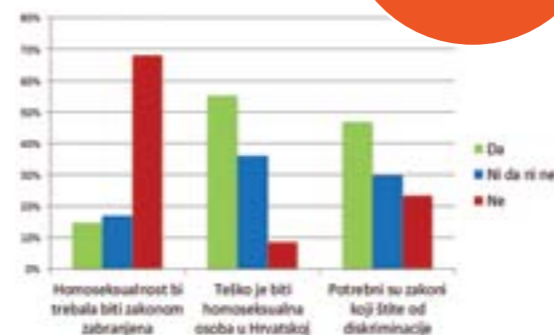

prirodnost i ocjene

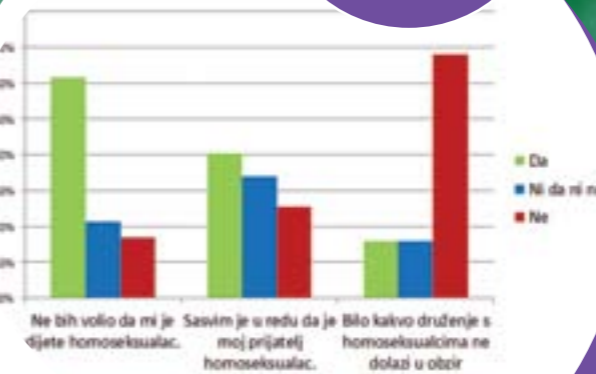
Odnos mišljenja o prirodnosti homoseksualnosti i prosjeka ocjena

zakonodavstvo

obitelj + prijatelji

● ravnopravnost spolova

Svi smo mi jednaki, ali ima i JEDNAKIJIH

Krajnja jednakost muškaraca i žena - krajnji imperativ ili nedostižan cilj?

Norveška je prva država u svijetu koja je uvela obaveznu vojnu službu za žene. Ova revolucionarna odredba dovela je jednakost žena i muškaraca na jednu sasvim novu razinu. Sufražetkinjama s kraja 19. stoljeća nije bilo ni na kraju pameti da će jednoga dana žene i muškarci biti gotovo jednaki! No, koliko muškarci i žene mogu biti jednaki i hoće li ikada biti zaista jednaki?

Žene – manje isplativa radna snaga

Žene su često diskriminirane prilikom zapošljavanja: primaju manje plaće od muškaraca za isti posao, puno češće rade na određeno vrijeme što onemogućuje napredak na visoke pozicije, a nakon roditeljskog dopusta često dobivaju otkaz ili bivaju premještene na niže plaćeno radno mjesto. U neokapitalizmu žene su manje isplativa radna snaga zbog mogućnosti odlaska na roditeljski pa se na razgovoru za posao lako može čuti pitanje *Mislite li zasnovati obitelj?* Nemogućnost zarađivanja više od

muškaraca kao i nemogućnost trajnoga i sigurnoga zaposlenja, tjera dio žena da budu kućanice, ne ostvarujući svoje poslovne ambicije.

Žene nisu samo negativno diskriminirane, postoje mnogi primjeri pozitivne diskriminacije žena, ali su svi manje bitni od diskriminacije na radnom mjestu.

Spolna ravnopravnost u politici

Prema definiciji Hrvatske enciklopedije sufražetkinje su pobornice legalnoga prava žena da glasuju na nacionalnim i lokalnim izborima te ravnopravnosti žena i muškaraca u svim područjima javnoga i političkoga života. Ravnopravnost žena u političkom životu?! Je li to zbilja ostvarivo? Kod nas, samo na silu. Prema najnovijim odredbama svaka stranka mora imati barem 40% žena na izbornome listiću. Postavlja se pitanje, oduzima li se mjesto nekoj sposobnijoj osobi uvodeći kvote? Sposobnost nekog političara ne očituje se njegovim spolom; samim time kvote ne bi trebale postojati. Spolna ravnopravnost u politici trebala bi doći društvenim razvojem, a ne zakonima!

U Hrvatskoj očekivani životni vijek žena iznosi 80 godina, a muškaraca 73 godine. Zanimljivo je kako su žene do sad, unatoč dužem životnom vijeku, imale pravo ranije otići u mirovinu. Ta

se odredba nastoji izjednačiti za žene i muškarce, ali ipak su žene te koje će, u mirovini, živjeti duže na državnoj sisi.

Kada će muškarci i žene biti zaista jednaki?

U neoliberalnom kapitalizmu, žene će, samo zbog činjenice što rađaju, uvijek dopustiti biti manje poželjna radna snaga. Za edukaciju zamjene zaposlenice koja je na roditeljskom treba uložiti novac, a u surovome kapitalizmu novac se ne smije nigdje gubiti. Zato će se teško izjednačiti plaća žena i muškaraca, osim ako bude donesena zakonska regulativa koja će obvezati poslodavce na jednake plaće. Takav potez bi, barem u zemljama s viškom radne snage, doveo do manjega zapošljavanja žena što ne bi riješilo problem nejednakosti. Nejednakost u svijetu politike rezultat je mnogih faktora pa se ni neće riješiti uvođenjem kvota, a biološke razlike nikada nećemo moći riješiti. A i ne moramo!

Činjenica je da će, koliko god se trudili, razlike između muškaraca i žena sigurno postojati. A, budimo realni, mi muškarci nismo veliki protivnici diskriminacije žena. Pa koliko smo im puta progledali kroz prste samo zato što su žene!

Viktor Škorjanc, 2. PG

Marin Nižić i Eni Oremović, 2. U

Govornik treba imati na umu tri stvari:

ŠTO GOVORI, KAKO GOVORI I KOME GOVORI

debata

Razvijanje sposobnosti govorenja, razmišljanja i logičkoga zaključivanja

Debatom sam se počeo baviti u šestom razredu osnovne škole. Ne znam zašto sam se počeo baviti njome... Činila mi se zanimljivom i izazovnom kao nešto što treba probati.

Osnove debatiranja

Počnimo od osnova. Debata je rasprava. Ne svađa, nego rasprava. U njoj su suprotstavljene dvije ekipe - afirmacija i negacija od kojih svaka ima tri govornika. Postoji više formata, tj. načina debatiranja u kojima različito traju govori i vrijeme za dogovaranje. Osnovni i najjednostavniji format za debatiranje je KP (Karl Popper) format, a onaj malo zahtjevniji, koji je i ustaljen u srednjim školama, je WS (world schools) format. Svaka ekipa dobiva tezu, onu osnovnu ideju o kojoj se raspravlja. Teze mogu biti različite, npr. spolno odgovorno ponašanje treba se učiti u školama; vegetarijanstvo je opravdano, grafiti su umjetnost itd. Afirmaciji je cilj zalagati se za tu tezu, a negaciji pobiti ono što afirmacija kaže. Prvo izlazi prvi go-

vornik afirmacije koji iznosi osnovnu ideju afirmacije potkrepljenu argumentima i kriterijem. Njegov govor traje šest minuta, koliko traje i govor prvog govornika negacije čiji je cilj osporiti ono što je afirmacija rekla. Nakon njega dolaze drugi i treći govornici afirmacije i negacije čiji govori traju pet minuta, a kojima je cilj produbiti raspravu i uvjeriti suca da su baš oni zaslužili pobjedu u toj debati. Na kraju sudac donosi presudu u korist strane koja je bolje odradila svoju ulogu.

Vježba za um i glas

Bavljenje debatom ima mnoge prednosti. Debata je vježba za um i glas. Osim što se razvijaju govorničke sposobnosti pojedinca, razvija se sposobnost razmišljanja i logičkoga zaključivanja. Rješava se strah od javnoga nastupa i stječu se mnoga nova prijateljstva unutar debatkoga društva. Debata ima mnoge primjene u svakodnevnom životu i, kao takva, sigurno će pomoći svakome tko se odluči baviti njome.

Dosadašnji uspjesi

Često se održavaju različiti debatni turniri, a posebno je zanimljivo državno

natjecanje koje se održava jednom godišnje u Zagrebu, a održava ga (i financira) AZOO. Budući da je debata još uvijek slabo razvijena u većini Hrvatske, najviše debatanata dolazi iz Zagreba i Rijeke, ali je konkurencija velika i treba mnogo truda da se dođe do državne razine.

U mojoj osnovnoj školi, psihologinja i vjeroučiteljica uložile su mnogo vremena da bi nam objasnile osnove debate i razvijale naše sposobnosti debatiranja. Za taj trud i rad došla je i nagrada u obliku prvoga mjesta u državi koje je osvojila ekipa čiji sam bio član. Bili smo jako ponosni na sebe zbog tako velikoga uspjeha.

Dolaskom u srednju školu bio sam jako razočaran što naša škola nema debatni klub, ali put me doveo u Dom mladih u kojemu sam naišao na dva odlična debatanta s kojima činim ekipu. Od samoga početka nižemo uspjehe. Bili smo peta ekipa u Županiji i prošli smo na državno natjecanje gdje smo bili osmi od osamnaest ekipa. Budući da smo bili najmlađi sudionici natjecanja, plasman je bio odličan. Provod je bio zanimljiv i svakako ga valja iskusiti.

Viktor Škorjanc, 2. PG

Ekstremisti se boje olovaka, knjiga i žena

MALALA

Kada cijeli svijet šuti, čak i jedan glas postaje moćan!

Mnogo je ljudi čulo za ovu mladu i hrabru djevojku po imenu Malala Yousafzai, ali mnogo njih nije upućeno u njena dobra djela koja čini za ženski rod. Rodila se 12. srpnja 1997. godine, a već je za žene učinila više nego bilo tko u prošlosti, a još uvijek nema više od 16 godina. Poznavajući položaj žena u svojoj zemlji i slijedeći stope svoga oca, njen interes za aktivizmom i borba za prava žena i njihovo obrazovanje rasli su svakim danom sve više, ponajviše kad su talibani preuzeli pakistansku pokrajinu Swat u kojoj je rođena. Bezbrizno djetinjstvo i igra zamijenjeni su strahom i napetošću kad je započela borba za Swat i na kraju

završila zakonom kojim se zabranjuje obrazovanje žena, a potom i gledanje televizije, odlazak u kupovinu, glazba i ples.

Borba za život

Neustrašivost je vodila Malalu da se izbori i pokaže što je pogrešno, a što ispravno. Podigla je glas protiv talibana u medijima i javnim skupovima što je potrajalo od 2009. do 2012. godine. A onda su je odlučili ubiti. 9. listopada 2012. godine zaustavili su autobus kojim se vraćala iz škole s drugim učenicima i upitali koja je od njih Malala. Zaprijetili su ostalima ukoliko je ne otkriju, a kad su je prepoznali, pucali

su joj u glavu i vrat. Na sreću, metak koji joj je prošao ispod oka samo je okrznuo mozak, ali je nije ubio. Nakon mnogih složenih operacija i zahvata uklonjen joj je dio lubanje i vraćen sluh, a jedna strana lica joj je ukočena. Borba za život natjerala ju je da se preseli u Birmingham u Engleskoj gdje sada živi sa svojom obitelji.

Zaslužuje li Nobel osvojiti Malalu?

Talibani i danas opsjedaju mnoge zemlje svijeta postavljajući na vlast šerijatski zakon koji u suštini predstavlja zabrane za žene. Ona se odlučila pobuniti, a uostalom, zašto ne? Zar da

svoje dane, a poslije godine, provodi zatočena u četiri zida ne radeći ništa osim rađanja djece svom mužu? Znala je da može bolje od toga i polako uspijeva. Svoju je pobunu pokazala tako što je svakim danom odlazila u školu preuzimajući rizik kojim se podvrgnuo mali broj djevojaka koji je pratio njen primjer. Bojala se mogućnosti da je ubiju zbog toga protesta, ali se nije predala, htjela je pokazati da to što čini nije loše. Zbog svega učinjenoga, Malala je nominirana za Nobelovu nagradu, ali je još nije osvojila. S obzirom na to da je ona više puta dospjela u nedostojne ruke, postavlja se pitanje zaslužuje li Nobel kao takav osvojiti Malalu?

Neiscrpan izvor inspiracije i nade

Hrabrost tako snažne djevojčice prelazi sve granice, njena težnja za boljim svijetom je nezaustavljiva, njena glad za znanjem, koje joj je zabranjeno, je nezasitna. Malala je neiscrpan izvor inspiracije i nade mnogima od nas. Upoznala je ljude diljem svijeta sa stvarnim problemima o kojima se ne mari koliko bi trebalo. Žene, sve što danas radite, sve što možete i imate, omogućeno je zbog ovakvih dijamanata. Usprkos prijetnjama koje joj svakodnevno stižu preko Facebooka, mobitela ili pak javno, Malala ne prestaje sa svojim radom, a time i ciljem. Zna što želi i što mora imati, zato sumnjam da će stati dok to ne ostvari.

Ivana Dunić, 2. PG

.....

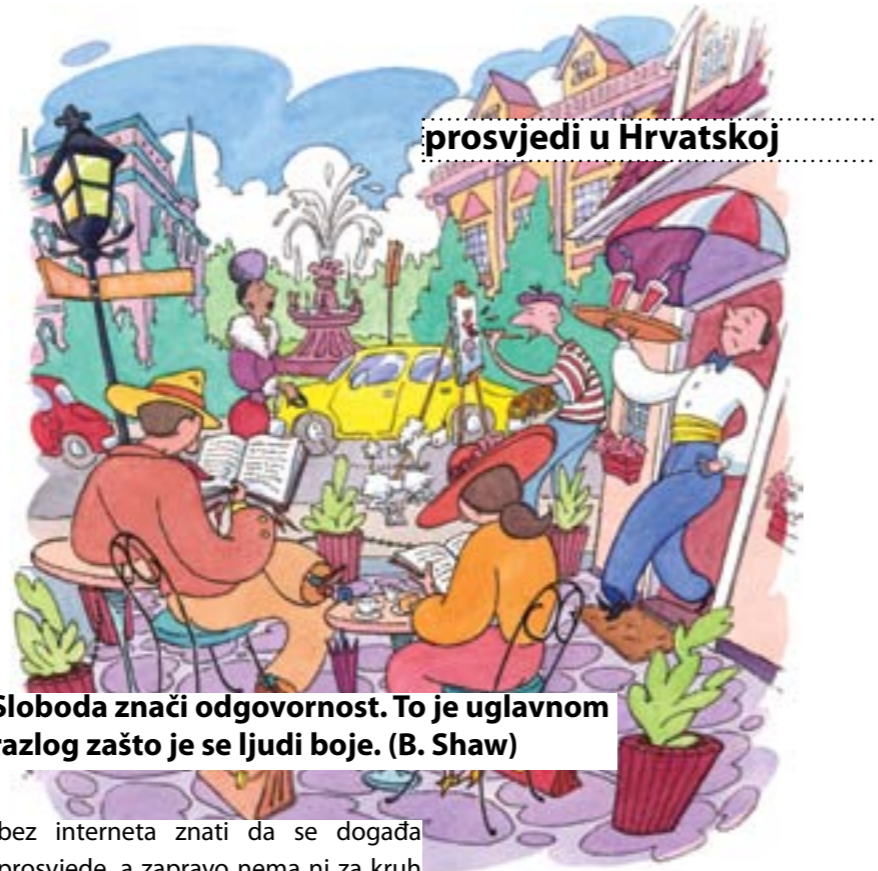
Hrabrost tako snažne djevojčice prelazi sve granice, njena težnja za boljim svijetom je nezaustavljiva, njena glad za znanjem, koje joj je zabranjeno, je nezasitna.

LOŠE NAM JE. ČEMU PROSVJEDOVATI KAD MOŽEMO NA KAVU?

Prosvjedi u Hrvatskoj, očito, nisu potrebni. Bili bi da je stanje u državi loše. No, čini se da živimo u idealnim uvjetima. Građani nemaju potrebe za prosvjedima, a kada se oni organiziraju, okupi se svega sto ljudi. Tek sto ljudi od nekoliko stotina tisuća u pojedinim gradovima! Razlog tomu često je neorganiziranost i slaba informiranost građana, a možda i njihova lijenost i nezainteresiranost za određeni problem i temu za koje se očito misli da će se sami od sebe riješiti.

Moć društvenih mreža nije moć naroda

Usporedivši današnje prosvjede u Hrvatskoj s prosvjedima u ostalim državama, kao npr. nedavni prosvjedi u Sarajevu, uočljiva je velika razlika u njihovoj organiziranosti i broju građana koji izlaze na prosvjede. U Hrvatskoj se misli da se sve može riješiti preko društvenih mreža. Jesmo li time išta do sada postigli?! Kod nas prosvjedi nemaju poruku, smisao, ni cilj. Prosvjedi u Hrvatskoj nemaju organizatore, niti animatore, nego ih organiziraju virtualne osobe koje očekuju da će se sve dogoditi samo od sebe. Oni rijetki građani koji odlaze prosvjedovati smatraju se budalama, a naposljetku, ako bude lijep dan, svi sjednu i piju kavu. Moć društvenih mreža nije moć naroda i postavlja se temeljno pitanje, kako će netko

Sloboda znači odgovornost. To je uglavnom razlog zašto je se ljudi boje. (B. Shaw)

bez interneta znati da se događa prosvjede, a zapravo nema ni za kruh i mlijeko? Ipak, društvene mreže mogu imati veliku ulogu u prosvjedima, no one su samo ispušni ventil za iste.

Problemi se gomilaju

Iako se mnogo ljudi zauzima za prosvjede i prenošenje njihovih poruka, ono najbitnije čega nedostaje jest upravo brojnost ljudi. Danas građani Hrvatske sjede na kavi dok mimo njih prolazi skupina ljudi s transparentima boreći se protiv nepravdi i laži. I dok oni ispijaju kavu, problemi se samo gomilaju, a sve manje ljudi je tu da ih riješe. I čemu onda žaljenje? Ne žali se kavom, već transparentom u rukama! Hrvati prosvjede sve više lajkaju, a sve manje sudjeluju u njima i to je naš najveći problem. Iako je bilo uspješnih prosvjeda i brojnih okupljanja, takvih je, nažalost, jako malo. Prosvjedi su takvi da se nadovezuju jedni na druge, stječu se nove veze, poznanstva i nove ideje, a takvih u Hrvatskoj nema.

Kako potaknuti ljude da izađu na ulice?

I dalje ima nade za Hrvatsku. I dalje ima ljudi koji će izaći na prosvjede, organizatora i organizacija. Facebook je dobar način za organizaciju, samo ljudima treba dati veći poticaj i više znanja da samo oni mogu promijeniti neke stvari. Nezaposlenost je velika i nema perspektive, zato će prosvjeda sigurno biti.

U Hrvatskoj stanje nije dobro i samo vi to možete promijeniti. Izađite na ulice! Podržite svoje sugrađane, susjede i svoj kraj! Ne bi trebalo biti teško ikome tko ima uvid u sve probleme. A problema je zaista mnogo – nezaposlenost, nepravda na svakom koraku, izostajanje plaća, laži, potkupljivanja, korupcija,... Ali sve se može riješiti! Žalite se na ulicama, a ne u omiljenim kafićima bezbrižno ispijajući kavu!

Deni Sanković, 4. PG

humanitarne akcije ili skriveni planovi

PREKIDAMO LANCE LAŽNIH POMOĆI

Zar je bitnije čuti tko i na koji način pomaže, nego ostati anonimn i zaista pružiti pomoć?

Upalite televizore ili radioprijemnike. Nema baš puno sretnih i lijepih vijesti, zar ne? Prelistajte novine. Zapljuskuju vas informacije o nezaposlenima, ratovima, svađama političara, nesrećama, a sve su češći naslovi otisnuti masnim slovima koji ispisuju riječ od samo četiri slova: glad. Listajte dalje. Sve je više humanitarnih koncerata, akcija, uplatnica. Sve je više društava, kampanja i udruga kao što su Crveni križ, Unicef, Budi mi prijatelj... koja prikupljaju novac za one manje sretno. Mnogo je toga u igri - hrana, medicinska pomagala, operacije, školovanje, smještaj, ... No, jeste li se ikad zapitali jesu li sve te humanitarne akcije uistinu potrebne? Koliko one pomažu? Je li vam ikada palo na pamet da bi nešto takvo moglo biti samo krađa? Odlazi li sav prikupljeni novac zaista u prave ruke?

Lažna prikupljanja novaca

Organiziraju se humanitarni koncerti, a pjevači naplaćuju svoje izvedbe! Naplaćuje se prostor, ozvučenje, sve! Kad se pokriju svi ti troškovi, što ostane za one kojima treba pomoć? Kažu, telefon za humanitarnu svrhu, a naplaćuju PDV! Sramota! Koliko je do sada bilo lažnih prikupljanja novaca! Takozvane uplatnice i računi za liječenja koja nikada nisu ostvarena! Ili koliko je bezobraznih i, oprostite na izrazu, odvratnih roditelja bilo koji bi skupljali novce za svoju bolesnu djecu i onda ih potrošili na sebe? Koliko ste do sada novaca poslali u Afriku? Je li taj novac zaista tamo stigao? Kako je moguće da jedan njihov udžbenik stoji manje od pet kuna, a tjedni obrok desetak kuna? Zašto baš od nas traže novac? Zar je moguće da Afrika uopće ne napreduje, a godinama joj cijeli svijet pomaže?

Zašto? Zašto?

Zašto se više novca ne ulaže u skloništa za beskućnike i domove za nezbri nutu djecu? Zašto se prilikom posjeta takvim ustanovama ne pokazuje njihovo stvarno stanje, već se samo govori kako se čini najbolje što se činiti može? Nitko nam ne pokazuje onu okrutnu stranu njihovoga života, a tako bi potakli naše osjećaje i razumijevanje. Svatko danas ima svoju percepciju teškoga i svakome su njegove muke najteže. Zbog toga neki ni ne shvaćaju ozbiljnost takvih situacija. Ali opet, zašto se novac troši na dokumentarce, reklame, letke i privjeske, umjesto da se taj isti novac, koji bi se potrošio na propagandu, donira osobama kojima je novac potreban? Zar je bitnije čuti tko i na koji način pomaže, nego ostati anonimn i zaista pružiti pomoć? Čini se da su došla takva vremena da

čovjek, doslovce u svemu što radi, mora reklamirati sebe.

Budite anđeli čuvari

Uskoro će i Nobelova nagrada za mir postati puko natjecanje za slavu. Ili već jest? Pa dobio ju je Obama za kojega svi znaju da vodi ratove. Nakon svega, valja se pitati kakva je svrha od svih tih silnih humanitarnih pomoći kad je ona samo krinka za nešto sasvim drugo, nešto što nikako ne bi smjela biti. Svaka čast onima koji zaista nešto postižu takvim načinom prikupljanja novca, ali oni su rijetkost. Dok se sami ne trgnemo i ne napravimo nešto, pomaka neće biti, a broj humanitaraca koji to nisu rast će iz dana u dan. Dok ne pogledamo oko sebe, otvorimo naše oči, iskoračimo iz zablude i odlučimo zaista pomoći, neće biti ništa. Kakva je to prava pomoć? Odgovor je jednostavan. Sigurno svi poznajemo barem jednu osobu koja je u financijski lošijoj poziciji ili treba bilo kakav oblik pomoći. Upravo takvoj osobi pružite ruku. Učinite li to, napravili ste veliko djelo. Možda neće sve novine pisati o vama, ali će se vaš trud isplatiti, makar nagrada bila (samo) dobar osjećaj koji vas obuzima kada nekome pomognete. Ne postoji uzalud Ponos Hrvatske. To je titula koju osvajaju ljudi heroji. Tko zna, možda vas nakon ponekoga dobrog djela netko stvarno prepozna, a da vam to nije ni u interesu. Jedno lijepo i iskreno hvala te osmijeh na licu osobe kojoj pomognete mogu značiti više nego svaki pljesak koji ćete zaslužiti govori li se o vama. Razmislite malo. Pokrenite se. Budite upravo vi nečiji anđeli čuvari. Prekinimo lanac lažnih pomoći. Ostanimo anonimni i osigurajmo opstanak ovome svijetu.

Sarah Butigan, 2. PG

uloga žena u povijesti

PREKO TRNJA DO ZVIJEZDA

O ženi sve najbolje; ona i jest najsavršenije i najvrednije biće svemira. Sve je oko nje i sve je zbog nje. Žena je integralnost postojanja. Žena je smisao života. Ona stvara sve, odgaja, tješi i prati. Bez žene je dosadno. Ona je poticaj svakoj djelatnosti, pozvana da sudi i nezamijenjivi je ideal. Izvor je sreće, čežnje i nade. Žena je sveprisutna i prozračna. Ispunjava prostore, a nevidljiva je kao duh. Žena je jednostavno žena. (Z. Gruden, Žena)

Nekada se o ženama nije ovako govorilo. Stoljećima su se isključivale iz javnoga i kulturnoga života. Konzervativnim sredinama bila je strana činjenica da žene mogu misliti, osjećati, pisati i djelovati i negdje drugdje, a ne samo unutar četiri zida vlastite kuće. Jedino je ondje mogla stvarati svoj mali svijet brineći se o domaćinstvu, mužu i djeci. Uspoređujući ih s muškarcima bile su labilnije, duhovno siromašnije, častohlepne, bojažljive, nerijetko drskije i bestidnije. Pripisivale su im se i osobine poput okrutnosti, neumjerenosti, svojeglavosti, oholosti, nepromišljenosti i rasipnosti, no unatoč svemu oduvijek su bile predmet obožavanja. Posvećivane su im pjesme, opjevana je njihova ljepota i rijetko kada su koga ostavljale ravnodušnima. No, dugo je trebalo da žene svojim rukopisom uljepšaju stranice povijesti. Istaknule su se u svim područjima ljudskoga djelovanja i dokazale da uz ljepotu posjeduju i mnoge druge kvalitete.

CVIJETA ZUZORIĆ (1555. – 1600.)

Pretpostavljam da vam je teško prizvati u sjećanje razdoblje renesanse. Čujem da vam je mučno čitati sve te ljubavne pjesme koje sam ja tako rado slušala! Pretpostavljam da ne znate ni tko sam! Bila sam jedna od onih idealnih gospođa koje su narušile sklad i mir Republike. Pomutila sam redove dubrovačkoga društva i uzdrmala i muški i ženski svijet. Zakopavši

najveću svoju tajnu, onu o meni, dubrovačkoj plemkinji, Dubrovnik je zamračio možda i najsvjetliji dio svoga vremena. Još sam kao djevojčica napustila svoj rodni grad i preselila se u Anconu. Tamo sam odgajana u talijanskom duhu, slobodno i raskošno te se po povratku nisam prilagođavala konzervativnoj dubrovačkoj sredini. I tada su me se zastidjeli. Nisu se znali ponositi obrazovnom, profinjenom i svestranom ženom pa sam ponovno otišla. Oko mene su se splele brojne legende. Neki čak ne vjeruju ni da sam bila pjesnikinja! Ono u što su sigurni jest da sam nadahnula mnoge. U mene su zaljubljeni bili i Niko Gučetić, Dominko Zlatarić, Torquato Tasso! A toliko stoljeća poslije moje smrti sjetili su me se u svojim djelima Tin Ujević, Antun Šoljan, Pavao Pavličić, Luko Paljetak i mnogi drugi. Malo se toga zna o meni jer je Dubrovnik oko moga imena obavio veo tajne koja će biti jako teško otkrivena. Ja sam mit! I možda sam neusporedivo jača upravo mjestom svoga nepostojanja!

MARIJA JURIĆ ZAGORKA (1873. – 1957.)

Uvijek sam se osjećala kao kamen na cesti, smetnja koju je trebalo ukloniti. Željela sam postati glumicom, no moji su roditelji bili protiv toga. Zbog nesređene obiteljske situacije morala sam u petnaestoj godini napustiti školu. Od tada je moja škola moj život! Cijeloga sam se života borila da dokažem da vrijedim. Pero je postalo moje najjače oružje! Prva

sam hrvatska profesionalna novinarka, a uređivala sam i prvi hrvatski časopis za žene *Ženski list*. Mogla sam pisati što sam htjela, ali anonimno. To me vrijeđalo i ljutilo, ali me nije izenađivalo. Pa, bila sam žena! Izvještavala sam o političkim zbivanjima, predvodila prvi ženski prosvjed u Zagrebu i držala predavanja o ženama i njihovom pravu glasa. Svugdje sam bila dočekana s nepovjerenjem i prezirom jer je žena u politici 19. stoljeća bila smatrana poput žene u javnoj kući. Moj feministički angažman izazivao je podsmijeh i neprijateljstvo kod muških kolega koji su me proglašavali luđakinjom i muškobanjastom babom. Ni književni mi kritičari u početku nisu bili blagonakloni. Gjalski je rekao da su moja djela šund literatura za kravarice! Možda nisam osvojila njega, ali jesam publiku svojim popularnim romanima *Grička vještica*, *Kći Lotršćaka*, *Gordana*, *Tajna krvavoga mosta* i mnogim drugima. Zaista nisam bila sretna! Možda bi tek ovo vrijeme bilo ono pravo za mene...

MARIE SKLODOWSKA CURIE (1867. – 1934.)

Govorili su da žene ne mogu biti sposobne i uspješne na svim poljima. Ja sam najbolji primjer da to nije istina! Najslavnija sam znanstvenica među ženama! Prva sam žena koja je osvojila Nobelovu nagradu! Otkrila sam radij i polonij! A ovako je sve

počelo... Rano sam izgubila majku te sam utjehu pronašla u znanosti. Zbog knjige sam čak odbijala jesti i spavati. To se vama danas ne može dogoditi, zar ne? Željela sam upisati fakultet u rodnoj Poljskoj, ali mi to nije dozvoljeno te sam emigrirala u Pariz. Sorbonna je bila sve ono o čemu sam sanjala! Bila sam druga najbolja studentica u generaciji, a nakon nekoliko godina ondje bila sam i prva žena predavačica! Studirala sam kemiju, fiziku i matematiku, no unatoč svim obvezama uspjela sam se i zaljubiti. Pierre i ja bili smo nerazdvojni. Zajedno smo uživali u našoj najvećoj ljubavi, znanstvenom radu. Otkrili smo radioaktivnost! To me na koncu i stajalo zdravlja. Oboljela sam od leukemije koja je bila posljedica učestaloga zračenja u našim pokusima. No, radila sam ono što volim i uživala u tome! A vi, koji čitate ove moje riječi, znajte da se ničega u životu ne treba plašiti, već samo razumijeti!

ROSA LOUISE MCCAULEY PARKS (1913. – 2005.)

Najveću ulogu u mojem životu imao je autobus! Možda vam je smiješno. Meni nije. Autobus je bio jedna od prvih stvari kada sam shvatila da postoji svijet bijelaca i svijet crnaca. Na američkom Jugu, mi i bijelci

bili smo odvojeni u svim segmentima pa i u javnom prijevozu. U autobusu su postojala mjesta za bijelce i mjesta za nas. Ako je dio za bijelce bio pun, morali smo im ustupiti svoja mjesta. Prvog dana prosinca 1955. godine odbila sam to učiniti! Hrabrost ili ludost?! Na taj sam način pokrenula najveći i najuspješniji mirni pokret protiv rasne segregacije. Nisam sjela, i onda odbila ustati, zato što sam bila umorna. Nisam bila ništa umornija toga dana nego bilo kojega od svih prethodnih dana. Jedini umor koji sam osjećala bio je umor od stalne predaje, od stalnoga popuštanja, od toga što su me tretirali kao drugorazrednoga građanina. Naravno da su me uhitili i sudili mi zbog građanskoga neposlušala! Sve mi je to donijelo puno neugodnosti, ali nije bitno. Imala sam viši cilj! Ja sam majka pokreta za građanska prava! Ja sam afroamerička aktivistica za ljudska prava! I svatko, tko želi, može biti jednako odvažan kao ja!

Andrea Fodor Matijević, prof.

IŠČITAJMO NAŠ GRAD

Hodajuća ortografija na zadatku

terenska
nastava

Dana 29. travnja 2014. godine učenici 2. PG razreda krenuli su u centar grada Rijeke na ležerni sat hrvatskoga jezika sa zadatkom. Naime, pročešljali su Korzo, Stari grad, Deltu, Kont, robne kuće, trgovine i ugostiteljske objekte s ciljem pronalaska jezičnih

pogrešaka. Uglavnom su bili zadovoljni malom količinom pogrešaka naših sugrađana. Ono u čemu Riječani najviše griješe je pravopis! Donosimo najčešće pogreške koje su zabilježili.

	• PRONAŠLI SMO	• ISPRAVILI SMO
GLAS Č, Ć, DŽ I Đ	senvić piće čevapčić đem	sendvič piće čevapčić džem
IJE/JE/E/I	cijenik dječija svježi sok u posljednje vrijeme	cjenik dječja svježi sok u posljednje vrijeme
VELIKO I MALO POČETNO SLOVO	• Buketi osvježi se! Caffe bar i Disco club Namjena: Uredski prostor Jelačićev Trg	• buketi Osvježi se! Caffe bar i disco club Namjena: uredski prostor Jelačićev trg
SASTAVLJENO PISANJE	snimanje video isječaka	snimanje videoisječaka
PISANJE STRANIH IMENA	Humanitarni koncert za Maria	Humanitarni koncert za Marija
KRATICE	68,13M ² Tel. 222 222 OIB. Mr Joseph	68,13 m ² tel. 222 222 OIB Mr. Joseph
PRAVOPISNİ ZNAKOVI	Galerija i oprema slika Velčić Caffe bar "Modesto" 3. kat.	Galerija i oprema slika „Velčić“ Caffe bar „Modesto“ 3. kat
PISANJE BROJEVA	Slavimo 3 rođendan. ... najbolji okus našega grada od 1947 odvjetnički ured na III katu 14.04.2014.	Slavimo 3. rođendan. ... najbolji okus našega grada od 1947. odvjetnički ured na III. katu 14.4.2014.
PRIJEDLOG S/SA	sa aromom uređenje Koblerova trga sa fontanom	s aromom uređenje Koblerova trga s fontanom
OSTALO	govedska juha krumpir prodajemo trenerke koncert Mirjana Bobuš i prijatelji popust -50%	goveđa juha krumpir prodajemo trenirke koncert Mirjane Bobuš i prijatelja popust 50% ili -50%

Što smo stariji, to se više formiramo u jedinstvene osobe s vlastitim stavom,

LJUDSKA SRCA SU ISTO TAKO različita KAO I LICA

Zanimljivo je... Zanimljivo je kako smo svi u biti jednaki, ali opet toliko različiti. Svi imamo jednu zajedničku stvar – život. Neki ljudi žive duže, neki kraće. Neki su zdravi, a neki, nažalost, bolesni od samoga rođenja. Ali svi smo dobili priliku na život i svatko od nas ima svoj pogled na svijet koji ga okružuje i u kojemu živi. Od ranoga djetinjstva, gotovo svi smo isti – ne samo fizički, već i mentalno. No, postepenim rastom otkrivamo svijet i mogućnosti koje se čine beskrajnima.

razmišljanjima, ukusima, navikama... Svatko od nas je unikat. Ako za primjer uzmemo dva osamnaestogodišnjaka, na prvi pogled ne nalazimo veliku razliku, ali razlike mogu biti ogromne. Jedan od njih pomno planira svaki dan, a drugi živi spontano. Jednome je u cilju samo zabava i ljenčarenje, a drugome učenje i obrazovanje. Treća osoba kombinira oboje, a ona četvrta niti jedno niti drugo. Koliko god mi, kao vrsta, bili slični, svi smo drugačiji na svoj jedinstven način. Te razlike mogu biti banalne kao što su ukus za muziku, stil oblačenja, zanimanje ili one malo veće poput rase, vjere i političkih opredjeljenja. Bez obzira na razlike, moramo poštivati jedni druge jer koliko god bili različiti, na kraju smo svi isti; svi smo mi ljudi. Žalosan je što i dan

*Različitost ne
diskriminira,
ljudi
diskriminiraju*

dan danas ima rasista, ljudi koji ne poštuju vjeru ili nedostatak nje, zlostavljanja na temelju fizičkoga izgleda, vrijeđanja i omalovažavanja onih koji to, najčešće, najmanje zaslužuju. A još žalosnija je činjenica da je ovo samo mišljenje jednoga maloga čovjeka poput mene koje se našlo u školskome listu, mišljenje koje će pročitati svega desetak ljudi i koje ne može promijeniti svijet. Oni koji se slažu sa mnom toga su svjesni, a oni koji se ne slažu svoj će zatupljeni stav prenijeti na svoju djecu, njihova djeca na svoju, itd. Razlike u ljudima su upravo ono što život čini zanimljivim i dinamičnim i prema njima bismo trebali izražavati apsolutno poštovanje, a ne mržnju i diskriminaciju.

*različitost je
naša snaga*

Lovro Skomerža, 3. U

DAMIR URBAN

Poseban umjetnik i veliki čovjek s jasno izraženim životnim stavovima

O Damiru Urbanu ne treba mnogo govoriti. Za neke tek čudak s pjesmama koje nisu za svačije uši, za nas Riječane poseban umjetnik i veliki čovjek s jasno izraženim stavovima. Glazbenu karijeru započinje 1984. godine kada osniva bend La bellona, a dvije godine kasnije postaje pjevač, svima dobro poznate, grupe Laufer. Posljednjih godina nastupa s prijateljima okupljenim pod imenom 4. Publiku osvaja hitovima Moja voda, Svijet za nas, S dlana boga pala si, Astronaut, Mjesta za mene, Spelujem ti ispriku i mnogim drugima, a glazbeni znalci nagrađuju ga brojnim nagradama (Porin, Crni mačak, nominacije za MTV Adria nagradu,...). Sve ono što niste znali o Damiru, pročitajte na sljedećim stranicama.

Pokušao sam biti poput ostalih

Gdje ste odrasli? Kako ste proveli svoje djetinjstvo?

Odrastao sam u ulici Vladimira Nazora u Rijeci u velikoj, skladnoj, veseloj i sretnoj obitelji. Imao sam, zaista, divno djetinjstvo kao što ima i većina dječaka te dobi! Moj je vrt graničio s dvorištem Prirodoslovnoga muzeja pa je tako, u jednom trenutku moga odrastanja, njihov prostor postao moj prostor, a Park Vladimira Nazora smatrao sam produženim dvorištem ili vlastitom, privatnom šumom. Na dnu dvorišta otac mi je napravio drvenu kućicu koja nije, kao što je to bilo uobičajeno, bila na stablu, već na podu. U njoj sam primao svoje prijatelje goste, a s vremena na vrijeme postala je i kaubojska kućica i zatvor i sud. Jednom smo čak u nju ugurali i bubanj i moje malo bas pojačalo i tako proveli

većinu ljeta. Bila je u funkciji sve do moje 20. godine i zasigurno je bila jedna od najupečatljivijih dječjih uspomena.

Jeste li još kao dječak imali drugačije stavove, interese i razmišljanja od ostalih vršnjaka?

Mislim da jesam, ali možda i nisam u pravu. Nisam bio ništa manje ili više posebniji od drugih. No, jedna epizoda iz djetinjstva me odredila. Kada sam imao pet, šest godina u vrtiću smo imali sat slikanja. Posjetili su nas profesori s Likovne akademije sa studentima. Sjećam se da smo slikali podmorje i da su u mom radu vidjeli nešto posebno. Što je to bilo, ne znam, niti to i danas mogu shvatiti. Sljedećega dana proveo sam s njima dan na Akademiji, a kada sam se vratio u vrtić, dočekali su me kao Napoleona. Otada sam bio zadužen za svako slikanje, osmišljavanje plakata, mapa i to se nastavilo i u školi. To mi je i odgovalo

budući da su svi ostali dečki bili zainteresirani za nogomet ili košarku, a ja sam bio antitalent za sport

Kada ste otkrili svoj stil?

Ne znam jesam li ga otkrio i danas. Moj stil se mijenja. Pokušao sam biti poput ostalih. Htio sam imati moderne tenisice, majice. Htio sam biti u trendu. Onda sam shvatio da to nikuda ne vodi jer sam bio neprimjetan, a to nisam želio! I tada je sve krenulo... Našao sam tregere svoga oca i odlučio ih nositi. Svima je to bilo smiješno, a meni je bilo potpuno fora! Nabavljao sam jako široke hlače, kako bi ti tregeri ipak nečemu služili, počeo sam nositi bakandže, izbušio sam uši. Kada je postalo moderno da si dečki probuše jedno uho i nose Morčića, ja sam probušio oba uha i nosio velike naušnice. To je bilo problematično jer je kružila priča da su oni s probušena oba uha gay. Tada su me počeli zadirkivati. Baš zbog tih događaja osjećam dužnost stati u obranu manjina i

“Što god radite, nemojte me poslušati! Moji načini, moj put i moji savjeti vrijede isključivo za mene! Držite se svoga cilja! On je najispravniji! Slušajte samo sebe i svoje srce! Njeguajte posebnost!”

U KRATKIM CRTICAMA

Koja Vam je najdraža boja?

Tamnoplava.

Čime se bavite u slobodno vrijeme?

Onim čime se bavim u neslobodno vrijeme. Snimam zvukove s plaže, iz šume...

Koje je, po Vama, najljepše mjesto na svijetu?

Ono gdje mogu biti sam sa svojim mislima, papirom i opremom za snimanje, negdje u kućici usred šume na brdu do koje vodi jako loša cesta.

Što nikako ne možete podnijeti?

Ljudsku glupost jer vodi do mržnje.

Opišite se u nekoliko riječi.

Brljav, brz, povremeno nervozan, povremeno miran, čelav i naravno, jako lijep. (smijeh)

Koja Vam je najdraža pjesma?

Uvijek ona zadnja koju snimim.

Tko Vam je najdraži kolega/ica s hrvatske estrade?

Dobar sam sa svima, a najviše se družim s Gibonnijem, Radom Šerbedžijom te Vladom Simčićem Vavom.

Gdje biste voljeli nastupati?

Sve češće su to mjesta na kojima publika može sjediti te koncentrirano slušati i uživati u onome što radimo.

Koja Vam je najveća životna želja?

Nemam je! Sve su se ostvarile! Živim svoje želje!

bi bilo nešto u redu sa mnom da je tako. Ni ja, iskreno, ne volim baš svih. Problem može nastati kada svoj stav realiziraju u obliku fizičkoga nasilja. Takvo ponašanje, tada, treba liječiti.

svih onih koji su drukčiji po nečemu.

Kako su Vas ljudi na početku prihvatili?

Roditelji i prijatelji jako dobro, a oni koji me nisu dovoljno dobro poznavali držali su odstojanje, ali to mi je i odgovaralo. Izgradio se zid koji mi nije smetao, dapače pomogao mi je da se riješim takvih ljudi. Na samom sam početku imao problema zbog izgleda i s ocem koji nije odobravao neke stvari. Tako je npr. kad sam probušio uši odbijao ručati sa mnom. Mislio je da ću popustiti, ali dječaci u pubertetu ne odustaju! Najveća podrška uvijek mi je bila baka. Ona je imala najviše vremena za mene i omogućila mi je sve što sam poželio. Bila mi je desna ruka. Pomoću nje uspio sam provesti u djelo svoje prve umjetničke zamisli.

Smeta li Vam kad Vas neki ljudi drugačije gledaju/ doživljavaju?

Nisam o tome razmišljao. Našao bih

način da se uklopim u neko društvo jer nisam bedast. Skinuo bih naušnice, obrijao bradu, bio bih malo uredniji, oblačio bih se poput drugih, počeo bih odlaziti na nogometne utakmice, slušao bih Thompsona ili narodnjake, učlanio bih se u skupinu ljudi koja veliča hrvatstvo na naivan način i išao bih češće u crkvu. Tada bih postao dio većine i savršeno bih se uklopio. Ali ne smeta mi ako me drugačije gledaju. Radim po svom! I ne želim biti dio većine, barem ne ovakve kakva je ona danas.

Kako reagirate na kritike?

Dobro. Cijenim one koji argumentiraju svoje kritike pa ih ponekad i poslušam. Svi oni koji pljuju po meni i pišu glupe komentare te nemaju pojma o čemu govore, zaista me ne zanimaju. Niti me diraju njihovi komentari, niti ih čitam.

Što mislite o ljudima koji Vas ne vole?

To je sasvim prirodno. Bilo bi suludo očekivati da me svi vole. Vjerojatno ne

Ne određuju nas riječi, nego djela

Što za Vas znači biti drugačiji, različit?

Biti drugačiji znači biti normalan! Prepoznamo se zato što smo različiti. Lijepo je biti različit jer tako možemo učiti od drugih i međusobno se nadopunjavati. Što više nas različitih i svima će nam biti bolje!

Imate li predrasude?

S obzirom da smo inteligentna bića i da možemo utjecati na svoja razmišljanja i ja se trudim da ne sudim. Bit ću iskren, i meni se dogodi da imam predrasude prema nekome. Uхватim se katkad i da ogovaram. A to ne bih želio! Ali budući da imam mozak, ispravim se i vježbam biti što bolja osoba. Nadam se da ću jednoga dana odgovoriti da nemam predrasude, ali ovaj čas je tako.

Smatrate li da možete nekome biti uzor? Zašto?

Ja jesam uzor svome sinu! Ne određuju nas riječi, nego djela i upravo njima želim biti primjer. Odgajam svoje dijete da bude pošteno, tolerantno i razumno. Ako sam nekome glazbeni uzor, bilo bi normalno da me ta osoba jednoga trenutka isključi iz svoga života, da me nadraсте, zamijeni i krene dalje.

Što biste rekli svom sinu da odluči krenuti Vašim stazama?

Život je kratak i treba ga uljepšati. Ne mislim pritom da treba biti bogat, ležati uz bazen i piti koktele, nego da se baviš onime što voliš. Moj sin se može i zarediti, može poželjeti postati papa, podržat ću ga u svemu što voli. Bude li htio krenuti mojim stopama, nemam ništa protiv. Ovaj posao zasigurno nije idealan, ali ako bi njega veselio, ne bi bilo nikoga

sretnijega od mene. Ako misli da će se tako lakše ostvariti, zaraditi velike novce i postići veliki uspjeh, neka se radije hvata nečega drugoga. Ovim se treba baviti isključivo iz ljubavi i osjećati to kao poziv.

Biste li dopustili svom djetetu da bude dovoljno slobodno sa stilom pa čak i kada poželi piercinge i tetovaže?

Takve ga stvari još ne privlače jer je malen. Da se to dogodi, razgovarao bih s njim jer me zanimaju razlozi. Svi koji to rade ili žele da ih se primijeti ili liječe svoje frustracije ili zovu u pomoć! Postoje dakle dublji razlozi jer osoba koja je u potpunosti zadovoljna sobom, to neće raditi. Zapitao bih se je li mi nešto promaklo u odgoju. Nakon što bih razgovarao s njim, pokušao bih to odgoditi do njegove punoljetnosti. Zaista nemam ništa protiv toga, ali želio bih znati razloge, a tek bih mu onda pomogao da to napravi na najbolji način i na što boljem mjestu.

Kako reagiraju roditelji kad odete na roditeljski sastanak?

Rijeka je poseban grad koji ne njeguje kult uspješnih ljudi ili zvijezda. U Rijeci je divno živjeti. Roditelji sada reagiraju super jer se svi poznajemo. Možda bude čudnih pogleda roditelja drugih razreda, ali i oni se naviknu. Svi se naviknu.

Glazba se pretvorila u industriju

Kako ste započeli svoju glazbenu karijeru?

U osnovnom smo školi osnovali tzv. boy bend. Nalikovali smo rock klapi, ne znam kako bih drukčije to nazvao. Prvi smo put nastupali na školskoj priredbi. U srednjoj školi nabavili smo električne instrumente. Mislim da smo grozno iz-

gledali i zvučali, ali nama je to bio vrh svijeta.

Zašto baš glazba?

Ne znam ni danas. Hiperaktivan sam, volim istraživati, pun sam ideja i za dramske tekstove, scenarije, glazbu, pisanje, crtanje. Glazba je samo jedna komponenta svega. Studirao sam likovnu umjetnost misleći da ću se baviti slikarstvom, a da će mi glazba biti hobi. Dogodilo se suprotno. Postao sam glazbenik, a nisam se za to školovao. Dugo se nisam vidio u tome. Htio sam biti bubnar, a pjevače sam smatrao narcisoidnim idiotima. Dugo sam odolijevao tome, ali sam na nagovor drugih članova benda postao upravo pjevač.

Kakva je bila glazbena scena u to vrijeme?

Danas možete pratiti svjetsku scenu, od Los Angelesa do Japana i biti dio glazbenoga pokreta. Nekad nije bilo takve izmjenjene informacija. Mogli smo čuti samo riječke bendove poput Parafa, Termita, Vijetnamskih ruža i Zelenog kadra. Upravo su ti bendovi odredili riječku scenu i od njih sam najviše učio.

Odakle Vam inspiracija za stvaranje glazbe?

Inspiracija? Od svuda i ni od kuda. Ne tražim je, dolazi sama. Kada dođe, ne zabilježim odmah sve na papir, nego u nekim suludim situacijama napišem pjesmu. Nekad se sjetim neke ideje, a onda se danima mučim s njom.

Što mislite o današnjoj glazbenoj sceni?

Postoji kalup po kojem svi rade. Pjesme su im umjetno pozitivne. Svi se trude

biti happy i rade se pjesme koje neće opterećivati slušatelje. Zabavne su, no za minutu već ne znate što ste slušali. Umjetnost koja nam se nudi samo je forma. Tekstovi nemaju dublju iskustvenu poruku, ne uče nas novome. Iskorištava se već stvorena glazba, od ljudi se pokušava napraviti zvijezde preko noći, dolazi do štancanja. Glazba se pretvorila u industriju. No, uvijek postoje oni koji su dovoljno svoji, jedinstveni i drugačiji.

Imam normalan život, a više od toga nisam ni tražio

Osim glazbe bavite se i slikarstvom. Zašto baš likovna umjetnost?

Supruga me pretplatila na nekoliko umjetničkih časopisa i redovito pratim svjetsku suvremenu umjetnost. Putem medija potencira se glupost, opterećujemo se nebitnim informacijama samo kako bi nas se zaustavilo u razmišljanju i stvaranju. Zato je slikanje i proučavanje likovnih djela moja terapija protiv lošega, depresivnoga, glupoga i ružnoga.

Pomislite li nekada da se Vaše stvaranje ne cijeni dovoljno?

Nekada da. Mala smo zemlja. Radim drugačiju glazbu, ali radim što volim, s kim želim i kad ja to želim. To je prednost! Imam normalan život, a više od toga nisam ni tražio.

Jeste li ikada razmišljali o prekidu karijere?

O javnom prekidu jesam, ali ne bih se prestao baviti ovime. Prekinuo bi s prikazivanjem svojih djela, ali bih nastavio s istraživanjem, stvaranjem i ostvarivanjem sebe jer je to dio mene.

Tko Vam je bio poticaj, onaj tko Vam je dao vjetar u leđa?

Glazbene uzore nemam. U posljednje vrijeme slušam klasičnu glazbu, ali ona mi ne može biti uzor, samo mi otvara neka nova vrata. Poticaj sam bio sam sebi jer sam bio uporan i nisam dao da me pokolebaju tuđa mišljenja. Bilo je koncerata s četiri, pet ljudi u publici. Nije bilo jednostavno svirati, ali sve te situacije očvrsnule su me kao osobu te sam postao sigurniji u to što radim. *Laufer* su odbijali sa svih strana. Proglašavali su nas lošim bendom, a mene prečudnim pjevačem. Mene je održao upravo inat! I tada su i drugi zavoljeli ono što radim. Obitelj mi nije bila klasičan vjetar u leđa, ali nisu me ni sputavali.

Koju biste Vi osobu izdvojili po različitosti, posebnosti?

Ne bih izdvojio nikoga po izgledu. Izdvojio bih hrabre ljude, one koji se ne boje iskazati svoje mišljenje i one koji pokušavaju svijet učiniti boljim mjestom. Svaka osoba koja živi pošteno, koja je iskrena i koja radi ono što voli je različita i posebna. I zato takve ljude treba čuvati jer bi bez njih brzo nestali u blatu.

Što biste poručili mladima koji se boje pokazati svoje pravo lice jer se boje neprihvaćenosti i osuda?

Ako vas osude i ne prihvate kad pokažete svoje pravo lice, to je najbolje što vam se može dogoditi. Bilo bi grozno da ste okruženi onima koji nisu iskreni, a vi im poklanjate svoje vrijeme i ljubav, a toga uopće nisu dostojni. Ako slučajno ostanete sami, ne očajavajte, već postanite svjesni da ste posebni i ispred svoga vremena. A vjerujte, naići ćete na svoje srodne duše!

Antonela Pirić i Kristina Tomljanović, 3. U

Mateo Novoselac

IZVAN OKVIRA

Suprotno mišljenju mnogih, versače nije bila Mateova prva riječ, već druga, a još u osnovnoj školi suvereno je vladao pojmovima iz svijeta znanosti, mode i organizacijskih vještina. Od malih nogu, koje su i danas nešto manje od prosječnih, pokazivao je izvrsne intelektualne vještine kojima je nadmašivao svoje vršnjake (a i neke profesore), nažalost uključujući i niže potpisanoga autora teksta. U srednju školu ušao je determiniran da prođe sve četiri školske godine s odličnim uspjehom što mu je, latinskom unatoč, i pošlo za rukom. Uz to, Mateo je svojim intelektom i nenadmašivim šarmom pokorio nekoliko županijskih natjecanja pa i jedno državno.

p.s. Mateo je pasionirani ljubitelj grafike i filozofije, a u slobodno vrijeme bavi se amaterskom fotografijom i ispijanjem elitnoga vina kod hotela *Kontinental*.

Ivan, prijatelj

Teško je naći prijatelja kao što je on. Ponekad ga je teško razumijeti jer ima svoj stav koji mnogi ne prihvaćaju. Ali on je takav, kada nešto želi to radi punom snagom i nikada ne odustaje. Uvijek je

spreman pomoći, reći lijepu riječ i meni je poticaj. Prihvaća sve što mu život nudi, a različitosti prihvaća, ma kakve god one drugačije bile. Biti Mateu prijateljica znači razumijeti ga, ići s njime na popodnevne kave i razgovarati o svemu čega se sjetimo. Mateo je pravi prijatelj.

Marina, prijateljica

Nije baš najlakše raditi s Mateom, ali, kao što sam često u našoj suradnji govorila, zna što radi i borit će se za ono što smatra najboljim. Ponekad me izluđivala njegova tvrdoglavost. Činilo mi se kao da sve mora biti baš onako kako je on zamislio, ali zapravo je samo težio savršenstvu. Postigao je puno toga već sad, a iza svega stoji veliki trud i rad.

Sara, suradnica

Ukoliko vam treba nešto pomoći ili savjesno i temeljito odraditi na vrijeme, potražite Matea i nećete požaliti. S toliko upornosti, marljivosti i intelektualnoga kapaciteta učinit će sve što je u njegovoj moći da ostvari ono što želi, da gurne svoj nosić i u one stvari od kojih bi mnogi

ustuknuli. Nikada ne posustaje, a svijet treba one koji imaju što reći. Mateo, Joseph Pulitzer te čeka, a obojicu čekamo mi! Sretno!

psihologa

Mateo je zapravo oksimoronski tip mladića – u sebi nosi i simpatiju i aroganciju. Zaljubljen je u znanost, ali će savršeno objašnjavati i pojmove koji nemaju vezu s njom. Zreo je u razmišljanju, ali je veliko, zaigrano dijete. Letvicu životnih ostvarenja podigao je poprilično visoko, ali ga zapravo usrećuju male stvari! Dosljedan je u svojim zamislima, zna što želi i znam da će ostvariti sve svoje snove. Voli iza zove! U radu je kritičan, objektivan, ozbiljan, detaljan i pun ideja mada tvrdi kako u njemu ne postoji nimalo umjetničkoga duha. Vidi sve ono što drugi ne vidi. Čuje sve ono što drugi ne čuju. Najdraže stilske figure u svakodnevnoj komunikaciji su mu ironija, epiteti i metafora, a eufemizam kao pojam još nije svladao. Ima i dozu altruizma iako često ne ostavlja takav dojam. Stoga i sam kaže kako ga se može voljeti ili ne voljeti, ali ga se ne može ignorirati. I da! I u tome je u pravu! Možda nije junak našega doba (barem ne još), ali je junak jedne generacije u kojoj je ostavio neizbrisiv trag. Mateo je jednostavno, Mateo!

razrednica

Treba li odustati kada ne ide?

PLANINE ĆE POMAKNUTI SAMO ONAJ KOJI JE U POČETKU POMICAO KAMENČIĆE

Oslobodi svoje talente iz zatvora u kojemu su dugo spavali.

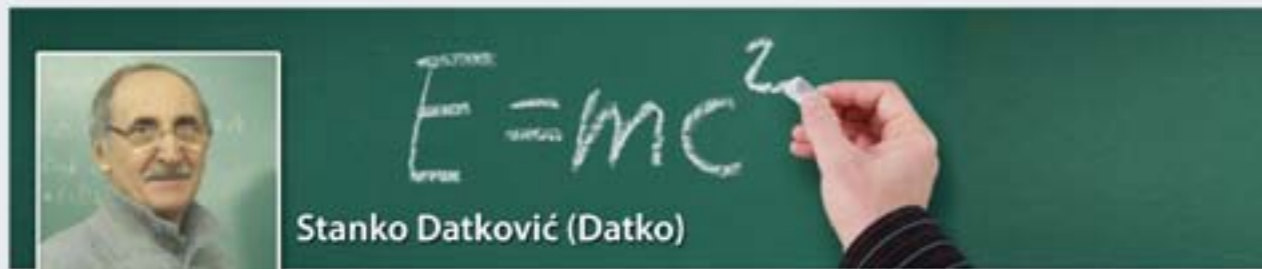
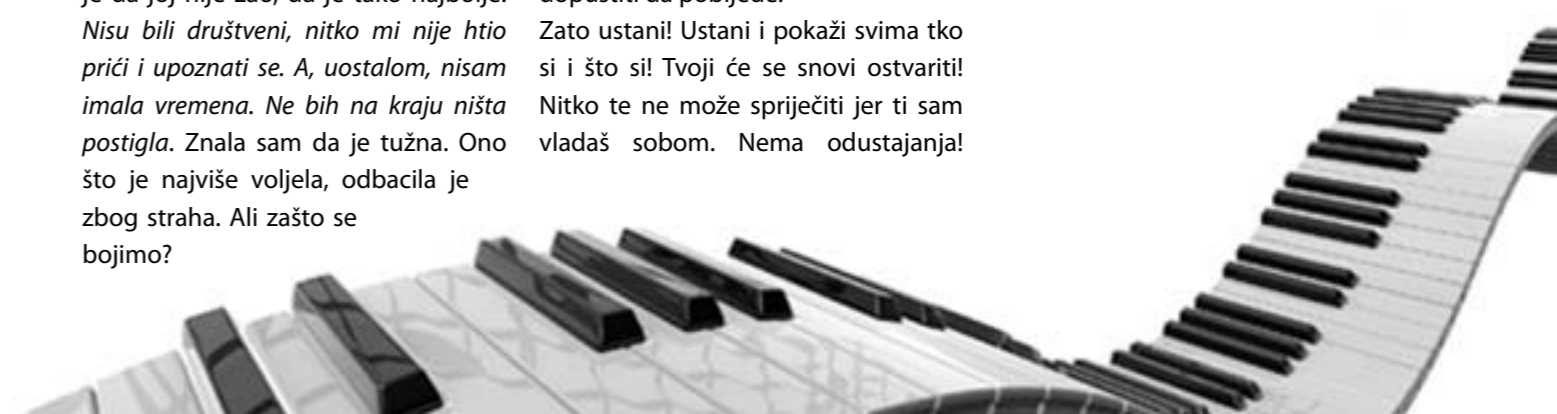
.....

Vjeruj u sebe! U svakom čovjeku kriju se predivni talenti, različiti darovi koje tek treba otkriti. Pronađi ih i oslobodi ih iz zatvora straha u kojemu su dugo vremena spavali. Neka svi vide tvoju veličanstvenu osobnost! Jer ti, baš ti, uljepšavaš ovaj svijet! Svaka naša različitost čini ga bogatijim mjestom koje je oslikano šarenim bojama koje crtaju naši osmjesi. Pokaži svijetu da su tvoji snovi ostvarivi i ispuni svoje želje! Budi ono što jesi i nikada nemoj odustati. Budi hrabar! Uvijek će ti netko biti podrška!

Katarina Adulmar, 2. PG

Imam jednu prijateljicu koja je odustala jer se previše bojala promjena. Naime, prije nekoliko mjeseci upisala je glazbenu školu. Oduvijek je željela svirati violinu i tada je bila na putu ostvarenja svojih snova. Nakon samo dva mjeseca digla je ruke. Novi ljudi, velike promjene, teret, nedostatak vremena... sve ju je to pogodilo i pobjegla je u svoj mali svijet monotone svakodnevice. Rekla mi je da joj nije žao, da je tako najbolje. *Nisu bili društveni, nitko mi nije htio pričati i upoznati se. A, uostalom, nisam imala vremena. Ne bih na kraju ništa postigla.* Znala sam da je tužna. Ono što je najviše voljela, odbacila je zbog straha. Ali zašto se bojimo?

Ima li smisla zbog straha odbaciti snove? Ti lijepi snovi o našem uspjehu koji su nam svakodnevno u glavi,pletu nove mreže nadanja i planiranja o boljem sutra. Najlakše je reći *ja ne mogu*. Svatko naiđe na prepreke prema svome cilju. Problemi svakodnevno naviru i sprječavaju nas u uspjehu, a mi padamo i dozvoljavamo im da nas vuku prema ponoru. I kada naiđu najteži problemi, ne smijemo im dopustiti da pobijede. Zato ustani! Ustani i pokaži svima tko si i što si! Tvoji će se snovi ostvariti! Nitko te ne može spriječiti jer ti sam vladaš sobom. Nema odustajanja!

Stanko Datković (Datko)

O meni

▲ Sretno sam oženjen. Supruga i dva odrasla sina oslonci su u mom životu i radu, a moje dvije unuke Lucija i Dora nada za budućnost.

📍 Datum rođenja : 4. listopada 1948. godine
Mjesto rođenja : Metajna, otok Pag

🎓 Studirao : Matematiku i fiziku

🏠 Profesor fizike
Prirodoslovna i grafička škola Rijeka

🏡 Živi u Rijeci, Hrvatska

Stanko Datković

Najdraža pjesma?

Oliver Dragojević - Moj Galebe

Sviđa mi se - Komentiraj

Stanko Datković

Najdraža poslovice?

Ne poklanjaj mi ribu, nauči me da ju lovim

Fraza koju najčešće koristite na nastavi?

Ovo su zadaci tipa D

Imate li prijatelja među najpoznatijim hrvatskim fizičarima?

Nemam prijatelja među najpoznatijim fizičarima, ali akademik Vladimir Paar je moj dobar poznanik

Sviđa mi se - Komentiraj

Stanko Datković

Najdraža hrana?

Brudet od sipe s palentom

Sviđa mi se - Komentiraj

Stanko Datković

Lijepo je putovati kroz vrijeme okružen mladošću.

Sviđa mi se - Komentiraj

Interesi

Film
Doktor Živago

Serijsa
Naše malo mjesto

Knjiga
Alkemičar

Sport
Nogomet

Piće
Voda

Modna marka
Galileo

Sportšica
Blanka Vlašić

Sportša
Goran Ivanišević

Dio fizike
Kvantna fizika

Najdraže posjećeno mjesto

ANTONIJE MUDROLIJE

Prijateljstvo se ne može mjeriti zlatom. Njegova cijena je premlena za ono što ti u životu može donijeti.

Ako ne vjeruješ da je život čudo, nisi ga ni vrijedan.

Jednom kada odem u svijet, kada vidim što trebam i ne trebam, moje srce bit će željno onoga sela u kojem sam odrasla. Moje noge bit će željne one balkanske zemlje na kojoj sam učinila prve korake. Moje usne bit će željne one bistre vode što me je pojila. Ali moje cijelo biće bit će željno majčina zagrljaja.

Umrijeti časno znači da si poginuo za ono za što si i živio.

Meni je inspiracija u ljepoti koja me ubija, u zlu koje me osvaja i u gluposti ljudi koja me uvijek iznova iznenađuje.

Dobar profesor posvećen je svom predmetu, no odličan profesor vjeruje svojim učenicima i voli ih kao vlastitu djecu.

Pišem jer sam samo tada mirna. Odlutam u neki drugi svijet. Veselim se prošlosti, ne vjerujem sadašnjosti i plašim se budućnosti. To sve osjećam dok stvaram bez da se ikome pravdam.

Sve je na početku čestito, lijepo i dobro. No, tijekom vremena sve to izbljedi i pretvori se u nešto u što se nikada nije trebalo pretvoriti.

Ljubav ti otvara sva vrata. Otvara ona što vode u raj i ona što te proganjaju u pakao.

U životu treba biti feniks. Svaki nam kraj mora biti novi početak. Drugačije se ne može.

Govorit će ti cijeloga života da šutiš i radiš, da se stopiš s masom i da nikada ne kažeš što misliš. Istina je da takvi prežive mnoge režime, ali oni koji se usude govoriti, upisuju se u povijest. Iskaži se i ne kreći za svjetinom. Misli svojom glavom i neka ti moral pokreće život.

Antonia Radošević, 2. U

VILA PARENCIANKA

*Sramežljiva i samozatajna,
dugih crnih vlasí,
tamnih obrva
i snenih očiju
s dugim uvinutim trepavicama
je vila Parencianka.*

*Iskrena i odlučna,
slatkoga maloga nosa,
uskih obraza
i rumenih mekih usana
je vila Parencianka.*

*Umiljata i poštena,
kože bijelije od snijega,
vitkoga vrata,
ponosnih ramena,
bujnih prsiju,
dugih tankih ruku
i uskoga struka
je vila Parencianka.*

*Topla i brižljiva,
širokih bokova,
vitkih nogu,
ljupkih stopala,
moja je najveća ljubav -
vila Parencianka.*

Leon Vladimir Keller, 2. PG

OLOVKA

Već šesnaest godina oči mi otvara neka svevišnja sila i tjera me da gledam sunčano jutro, ali ja samo vidim tamu koja prodire kroz mene i šapće mi na uho da će sve biti gotovo. Čekam dan kada će me vrijeme pregaziti i zapisati u lance prošlosti. Volje za životom gotovo da i nemam. Jedino što me čini sretnim je olovka kojom pišem pjesme i pjevam o prolaznosti. Ima li smisla živjeti kada će nas svih samljeti zub vremena? Pjevači, zašto pjevate kada će vas nadmašiti i slavuj i jeka? Zaljubljeni, zašto volite kada nećete moći ni voljeti ni mrziti? Svih će nas zdrobiti snaga prirode. Jedino je vrijeme vječno. Prolazeći, ono stvara duboke tragove na duši zbog uzimanja svega vrijednoga. Stavljam olovku na stol i prepuštam se divljim vjetrovima da me svojom snagom nose u tamu ovoga svijeta.

Danijel Jerčinović, 2. PG

SPUŠTEN POGLED

*Ljubomora.
Možda slučajno je iskliznula,
možda se spotaknula
o sav taj divin stav,
o to samopouzdanje
i pozitivan pogled,
sa svjetionika iznad
uzburkanog mora
gdje jugo stvara valove
visoke, neprekoračive
kao zidove
što ih ljudi dižu
oko sebe,
zatvaraju zavjese
i spuštaju poglede.*

*Spuštam i ja svoj pogled
i predajem se.*

Sara Vrban, 2. PG

LJUBAV JE...

Tvoje srce će zavladatai tobom i sve drugo će ostati šutke u sjeni dok te srce vodi pravim putem. Iako se brojne pogreške događaju zbog njega, on je jedini vodič. Ljubav je savršenstvo. Ako misliš da možeš živjeti bez toga, u krivu si.

Katarina Adulmar, 2. PG

JOŠ JEDNA PJESMA

*Sad kad su sve teme
odavno iskorištene,
sve su upotrebljene,*

*sva su djela već objavljena,
svaka želja ispunjena,
svaka zamjerka ispravljena,*

*ostaje li koji motiv
o kome pisano nije,
a stihove zaslužuje?*

*I tabu teme
postale su uvrštene
u stihove slobodne...*

*Ali ne želim pisati
još jednu pjesmu ljubavnu
il' žalosnu il' depresivnu!*

*Ali ne želim pisati
još jednu pejzažnu,
svečanu il' domoljubnu!*

*Ne želim biti u nizu
mnogobrojnih djela
što su stranice zauzele!*

*Želim slobodu postići,
svoje misli pretočiti,
želim pisati!*

*Ali osjećam i dalje okvire...
Naziru se nada mnom...
Pjesnička blokada...*

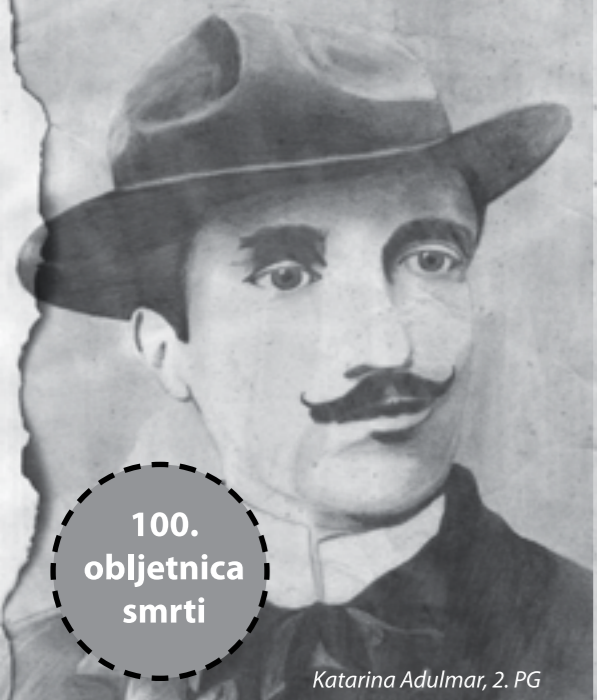
*Zamišljena u svome svijetu
tražeći temu i motivaciju
čekam inspiraciju*

*da napišem nju
tipično - netipičnu
pjesmu ISKRENU.*

Sarah Butigan, 2. PG

ANTUN GUSTAV MATOŠ

(1873. – 1914.)

100.
obljetnica
smrti

Katarina Adulmar, 2. PG

Postati čovjek je ljepše, nego postati kralj.

Antun Gustav Matoš hrvatski je novelist, putopisac i književni kritičar. Zbog sklonosti boemskom načinu života, izuzetnoga utjecaja kojega je ostvario kako djelima tako i kritikom te druženjima s piscima i umjetnicima, postao je gotovo legendarnom ličnošću hrvatske moderne. Napisao je zbirke pripovijedaka *Iverje*, *Novo iverje* i *Umorne priče*, putopis *Naši ljudi i krajevi*, zbirku pjesama *Lirika* te mnoge kritike, eseje i impresije.

MATOŠEVE MISLI

Mi Hrvati rado se izgovaramo i okrivljujemo drugoga za vlastite nesreće. Za sve nedaće ne okrivljuje nikad Hrvat sam sebe. Uvijek mu je drugi kriv.

Čovjek je najzanimljiviji kad šuti.

Što su ljudi mnogobrojniji, manje ima ljudi.

U vašem programu vidim mnoge egzotične predmete, ali ne vidim jednoga koji bi trebali učiti đaci svih fakulteta: hrvatskog jezika. Vjerujte, da ga neće naučiti do groba: tako je bogat i težak.

Što će nam znanje bez snage za upotrebu?

Cvjetovi s raskršća

*Ugleda stazu posutu cvjetnim
dijamantima
poput perja na dodir njezinih
nježnih prstiju
gladeći ih i pjevajući im
popodnevu uspavanku
glasom spletenim ptičjim cvrkutom
uz note balada rijeke u noći*

*Cvijerce pregazi debelim džonom
dajući
im mogućnost zadnjeg oproštaja*

*dok su ga preteške cipele vodile
po putu iskrivljenom sunčevim
sjenama
uz odsjaj njene kose prekrivene
listićima zlata*

*Vječno zatvorenih očiju nasmiješi se
poput tračka sunca ispod zasivljenih
oblaka,
a mladić razbacane kose sjedne pod
uvrnutu vrbu
čekajući da mu otkrije sve tajne
sakrivene na dnu mirnog jezera*

*Pod utjecajem rajске svjetlosti
zagubljene*

*ispod svakog lista zabačene šume
progleda djevojka kroz unutarnji
mrak i zid od svjetla
i sjedne mladić ne skrivajući se
novim bijegom, novom utjehom*

*Držać dana slabi, briše sjaj rajski
donoseći nove boje tamnijih nijansa
dok osluškuješ korak u suprotnom
smjeru
uz ponovno nečujno zaklapanje
kapaka
u tamu vječne noći*

Sara Vrban, 2. PG

iz pera Ivana Mažuranića u 21.st

KAKO SAM NADOPUNIO GUNDULIĆEVA OSMANA

Ivan Mažuranić obilježio je hrvatsku povijest i književnost 19. stoljeća. Školovao se u Rijeci, Zagrebu i Mađarskoj. Radio je kao političar, učitelj i odvjetnik, a bio je i prvi hrvatski ban pučanin. Za vrijeme banovanja proveo je mnoge reforme uprave, sudstva i školstva. Književnošću se bavio samo u mlađim danima, objavljujući pjesme u duhu hrvatskoga narodnoga preporoda. Suvremenici su ga smatrali vrsnim pjesnikom te mu je povjerena dopuna Gundulićeva Osmana koja se do danas drži jednom od najuspjelijih. Autor je romantičnoga epa *Smrt Smail-age Čengića* koje se smatra vrhuncem ostvarenja hrvatskoga romantizma i prevedeno je na više jezika.

... Puno vremena i truda uložih ja u poučavanje i pisanje, ali sada, kada završih ta dva pjevanja, ne žalim ni za sekundom uložena. Tko god pročitaše moje djelo očaran ostaše, a oni koji ne znadoše koja pjevanja nedostajaše, razlike ne nađoše.

Angelo Zec, 2. PG

... Bilo je naporno proučavati sva Gundulićeva djela. No, morao sam kako bih što bolje razumio njegov način pisanja. Bilo je teško, ali nisam odustajao jer sam smatrao sramotnim da jedno tako veliko djelo kao što je Osman ostane nedovršeno čak i dvjesto godina nakon što je napisano. Nakon nekoliko mjeseci provedenih uz papir i svijeću, moj rad je bio dovršen. Dvoumio sam se trebam li ga objaviti jer sam se bojao kritika. Nisam se smatrao dostojnim Gundulića, ali sam na kraju ipak dopustio Matici hrvatskoj da objavi moju dopunu. Laknulo mi je tek kad su stigle prve pohvale.

Magdalena Linić, 2. PG

...Tada mi je sinula ideja! Dovršit ću Osmana! U hrpi razbacanih papira i knjiga, našao sam olovku i prazan papir. Krenuo sam pisati. Riječi su navirale iz mene kao ljetne oluje koje se pojave ni od kud. Pisao sam pola dana jer je popodneva vrućina već bila na vratima. A onda ništavilo. U glavi rupa, crna kao ugljen, bez i jednog upozorenja stvorila je novi problem. Kako dalje?

Katarina Adulmar, 2. PG

... Zadao sam si zaista težak zadatak, ali bio sam tvrdoglave naravi i morao sam pokušati. Opremio sam se mnogim povijesnim izvorima i opet počeo čitati Osmana. Uživio sam se u radnju. Osjećao sam se kao u Gundulićevoj koži. Usvojio sam njegov stil i jezik, dobio mnogo ideja i započeo ih zapisivati. Pisanje je dugo trajalo, ali ishod je bio nevjerovatan! Zaista sam uspio! Djelo je napokon bilo savršeno!

Vanja Brandić, 2. PG

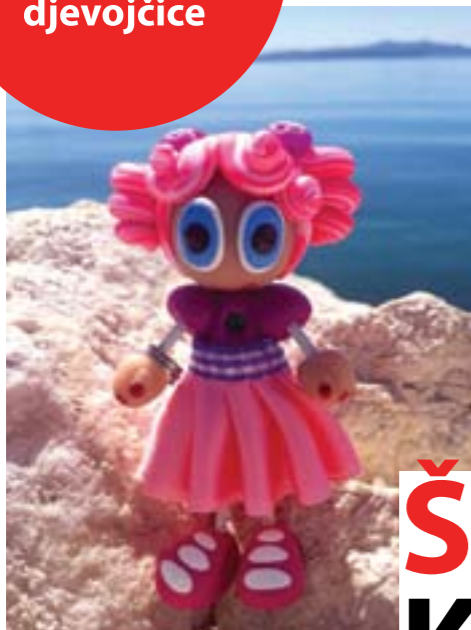
200.
obljetnica
rođenja

Katarina Adulmar, 2. PG

... Zamišljeno sam vrtio Osmana u ruci i čekao. Nadao sam se da će mi viša sila dati neki trag. Ispustio sam knjigu iz ruku i iz korica je ispao mali požutjeli papirić. Ispočetka nisam shvatio kako se mogao naći unutar korica, a onda sam s njegove gornje strane zamijetio rez u koji je bio stavljen. Uzeo sam ga u ruke. Na njemu je pisalo: *Mišliš da sam slučajno zagubio ova poglavlja? Ne prijatelju, nikad ih nisam ni napisao, a sad to očekujem od tebe. Učini me ponosnim, a sebe besmrtnim.*

Ivana Dunić, 2. PG

modni dodatak
za velike i male
djevojčice

ŠARENILO KREATIVNOSTI

Prije dvije godine Antoniji je sinula ideja napraviti malene, šarene i slatke lutkice koje će djevojčice nositi s veseljem. Reakcije su bile više nego pozitivne jer su začas postale predmetom obožavanja diljem Hrvatske. No, ne obožavaju ih samo djevojčice. Lolyce su ubrzo postale modni dodatak bez kojih djevojke ne izlaze iz kuće, a gospođama u najboljim godinama Lolyce mame osmijeh na lice i vraćaju ih u djetinjstvo.

**Smisao života je borba
protiv odrastanja.
(D. Werthimer)**

Mašta može svašta

Ubrzo je hobi prerastao u pravi biznis. Potražnja za Lolycama bila je prevelika te je Antonija pronašla pojačanje u Andrei. A kada se pronađu dvije kreativne duše, uspjeh mora biti zajamčen. Djevojke su nam povjerile kako je proces izrade dugotrajan jer se svaki dio Lolyca posebno izrađuje, peče u pećnici, lijepi, boji akrilnim bojama i na kraju spaja u jednu cjelinu. Osnovni materijali koji su potrebni za oživljavanje jedne lutkice su fimo masa, svilene trake, koža te razni metalni dodaci. Za svaku je Lolycu potrebno nekoliko sati rada, a nikad se ni ne izrađuje jedna po jedna budući da je potrebno pečenje, hlađenje, bojanje, sušenje, ljepljenje i šivanje. Iako je već napravljen veliki broj Lolyca, svaka je posebna na svoj način, a mašta ne izostaje. Razlikuju se po frizuri, očima, haljinicama, cipelicama, modnim dodacima, a po željama obožavatelja Lolyca začas može postati vrtlarica, hokejašica, kemičarka, knjižničarka i sve ostalo što vam srce poželi.

Loly te voli i onda kad misliš da te ne voli nitko

U zadnje vrijeme Lolyce nisu samo dostupne na društvenim mrežama, već su svoj zasluženi kutak dobile i na prodajnim mjestima u hrvatskim gradovima i na taj način postale dostupne svima. Cijela filozofija Lolyca krije se zapravo u imenu Loly te voli. Naziv je morao biti sladak, kratak i morao se rimerovati. Tražila sam naziv koji će razveseliti svakoga tko će nositi Lolycu i kome će ona uljepšati one najteže dane – ističe Antonija. I zaista ga uljepšavaju. Ostaju zapažene gdje god se pojavile. Nama su podršku davale na LiDraNu kada su bile zaštitni znak našem glavnom uredniku Mateu Novoselcu i

profesorici Andrei Fodor Matijević. Dopustite da i vama uljepšaju život!

Sara Vrban, 2. PG

Loly
te voli...

Da je najteže uspjeti u vlastitom selu, potvrđuje i naš zanimljivi sugovornik iz Crikvenice koji se pomalo, ali sigurno probija na hrvatsko estradno nebo. Denisa Domijana primijetila je i Madonna nazvavši ga *istinom upakiranom u lijepu mašnu*. Ono što ih povezuje zasigurno je sloboda izražavanja, jedinstvenost i ljubav prema onome što rade. A Denis je zaista svestran! Njegova kreativnost dolazi do izražaja u electro-pop i dance-pop glazbi, videospotovima, fotografiji, slikarstvu i grafičkom dizajnu.

“Umjetnost je jedinstven način da se ispriča svoja priča i prenese poruka svijetu”

INDIGO

projekt ili način života

ISTINA UPAKIRANA U LIJEPU MAŠNU

U mom svijetu, svi smo isti

Indigo - projekt ili način života?

Oboje. Projekt sam po sebi ne bi mogao nastati odnosno ne bi bio pokrenut da u meni ne postoji taj kreativni svijet kojega imate priliku vidjeti kroz moj rad.

Skrivaš li se ili otkrivaš svojom umjetnošću?

Umjetnost je nešto što se ne može definirati, svatko umjetnost doživi na svoj način. Nekome se sviđa, nekome ne. Kad nešto pošalješ u svijet, nije pitanje jesi li se pritom sakrio ili otkrio, pitanje je koliko si uživao dok si nešto stvarao. Ako je iskreno i od srca, bit će zapaženo i dobro prihvaćeno.

Koji je tvoj cilj?

Samo zabava... Puno ljubavi ulažem u svoje projekte i želim da tu ljubav osjete i svi oni koji prate moj rad. Do sada sam uspio dotaknuti mnoga srca. A to je nešto najljepše.

Po čemu se razlikuješ od ostalih?

To bih ja vas trebao pitati. U mom svijetu svi smo isti...

Smatraš li se kontroverznim?

Što je danas uopće kontroveržno?

Što za tebe znači riječ normalno?

Za mene u realnom svijetu ta riječ nema značenje.

Kako drugi reagiraju na tvoju umjetnost?

Svakodnevno dobijem nekoliko poruka ljudi iz Hrvatske, ali i iz svijeta. Moram priznati da uvijek ostanem ugodno iznenađen koliko su ljudi sretni što radim ovu vrstu glazbe i što je promoviram na ovaj način. Imam uistinu veliku podršku i pozitivan *feedback* od strane slušatelja.

Nailaziš li na loše komentare i kako reagiraš na njih?

Pa naletiti tu i tamo pokoji komentar koji je proizašao iz namjere da me sruši na ovom mom putu, no ljudi koji su tvorcima takvih komentara nisu svjesni da su upravo oni najzaslužniji za moj uspjeh.

Dobivaš li podršku bližnjih? Kakve su njihove reakcije?

Imam veliku podršku obitelji. Zajedno sa mnom uživaju u svakom projektu, od procesa stvaranja do finalnoga produkta.

Prevelika gužva, premalo originalnosti

Pomisliš li nekada da se tvoje stvaranje ne cijeni dovoljno?

Mnogi nisu ni svjesni koliko je zapravo truda uloženo u stvaranje jedne pjesme. Ali zato je vrlo jednostavno jednim klikom *dislike* obilježiti neku od pjesama. No, nikad ne možeš zadovoljiti svačiji ukus. Kao veliki perfekcionista, ulažem mnogo energije u svaku svoju pjesmu te je pristup svakoj pjesmi drugačiji i individualan.

Od kuda crpiš inspiraciju? Tko ti je uzor?

Inspiraciju crpim iz svakodnevnih situacija, ljudi koji me okružuju, a najviše iz svoje realnosti i snova. Divim se mnogim izvođačima, ali pritom ih ne smatram uzorima. Svakom novom pjesmom donosim drugačiji zvuk, ali poruke ostaju iste. Važno je ostati svoj i ne izgubiti sebe tražeći uzora u moru različitih ljudi.

Smatraš li se uzorom mladih?

Ne smatram se uzorom, no ukoliko uspijem nekoga potaknuti da bude svoj i da krene slijediti svoje snove, tada će mi biti i više nego drago.

Što je danas bitno za uspjeh na glazbenoj sceni?

Ovisi što za nekoga predstavlja uspjeh. Za nekoga su to novci pa će taj netko čitav život provesti pjevajući stihove u koje ne vjeruje i koje ne živi. Ja radim isključivo ono što volim i u što vjerujem te kao takav imam velik broj ljubitelja moga rada i zbog toga se smatram uspješnim.

Što misliš o današnjoj glazbenoj sceni?

Prevelika gužva, premalo originalnosti.

Gdje bi volio nastupati?

Ne postoji određena lokacija gdje bih volio nastupati, ali postoji okruženje u kojem bih najviše uživao, a to bi bilo među ljudima bez predrasuda i sa širokim pogledom na svijet u kakvom živimo jer svojim izgledom i svojom glazbom ja predstavljam upravo to – svijet u kakvom živimo.

Jesi li modni fanatik?

Danas su moda i glazba jedno. Moda bez glazbe ili glazba bez mode zapravo i nemaju smisla. Glazba se danas samo ne sluša, glazba se danas i gleda. Zahvalan

sam što oko sebe imam ekipu kreativnih ljudi koji zajedno sa mnom kreiraju nešto zanimljivo i efektno. Htio bih istaknuti svoga dragoga suradnika kreatora Ninu Daley Sabliča koji je zaslužan za moj *stajling*.

Budi promjena

Gdje se vidiš u budućnosti?

Živim u ovom trenutku i sada. Uživam pomalo i punim plućima u svakom novom zalogaju života.

Bez čega ne možeš zamisliti život?

Bez ljubavi i podrške bližnjih, slobode izbora i izražavanja te glazbe. To su stvari koje su pokrenule cijeli ovaj projekt zvan *Indigo* i koje me guraju dalje.

Što je za tebe ljubav? Jesi li zaljubljen?

Ljubav je za mene svaki trenutak... što bi značilo da sam uvijek zaljubljen.

Koja ti je najveća životna želja?

Ostati zdrav, sretan i okružen ljudima koji me vole i koje ja volim. To je moj cilj.

Koji je tvoj životni moto?

Budi promjena koju želiš vidjeti.

Reci nešto za kraj našim čitateljima, možda svojim budućim fanovima.

Slušajte srce... čak i kad pogriješite znate da ste pogriješili na pravi način i iz pravoga razloga. I budite svoji, budite ono što jeste jer samo takvi možete promijeniti ovaj svijet nabolje.

Mateo Novoselac, 4. PG

seks prije braka

NEVINOST

je umrla kad je stvorena odjeća

Seks je nešto tako osobno. Zašto mislimo da ga treba podijeliti s drugom osobom? (Lily Toimlin)

Seks. Zvučna riječ, taj ks na kraju za-iskri cijelu riječ iako nije potrebno s obzirom na njezino značenje. Tko se još sjeća vremena nevinosti i čednosti, dugih suknji i neugodnosti vezanih uz seks teme?! Danas seks sve prodaje i to je poznata činjenica. Osim reklama, filmova i videospotova, čak su i knjige pale u njegovu zamku. Svjetski best-seler *50 nijansi sive* osvojio je svijet s nasmiješenom ženom u najboljim godinama na poledini korica. Djelo je cijenjeno među ženama i na njihovom je obaveznom popisu ljetnoga štiva ako već nisu uhvatile slobodni trenutak i praznu sobu za vlastite trenutke uživanja, u knjizi. Napokon žene različitih dobi otkrivaju svoju seksualnost, za razliku od muškaraca koji su poznati po njoj.

Ljubići ili porno filmovi

Još u pubertetu muškarcima upravljaju nagoni i hormoni iako bismo mogli reći da nikada i ne prestaju utjecati na njih. Oduvijek se zna da žene zamišljaju vezu kao u romantičnim ljubićima, a muškarci očekuju seks iz porno filmova. Od svih sisavaca se razlikujemo (osim delfina, sretnici) jer uživamo u seksualnim odnosima. Životinje jedino na taj način održavaju postojanost vlastite vrste za razliku od ljudi kojima je to postalo izvor za-

Mi smo odgojeni uz tehnologiju te imamo pristup svemu. Oznake na filmovima zabranjenim do 12 godina više ne vrijede.

Seks sve prodaje, tako ste nas učili i mi smo vas pažljivo slušali. Nadam se da ste ponosni.

dovoljavanja vlastitih libida. Naravno, na taj način pokazujemo ljubav i odatost partneru i dolazimo u najintimniji odnos, vođenje ljubavi, osim ako to nije cura ili tip kojega znaš puna tri sata jer tada to postaje seks. On je inspiriran američkim serijama i filmovima velike gledanosti, naravno napravljen po kalupu trenutačnoga stanja i ponašanja društva. Nemojte se čuditi ako vaši prijatelji ili vlastita djeca zatrudne prije nego što se očekuje ili prije nego što napune 18 godina jer se ugledaju na prave uzore. Ali ne morate se brinuti jer će vaša djeca najmanje naučiti o seksu iz takvih filmova, jedino možda pokupe koju novu pozu, ipak doggy style i misionarka postaju dosadni.

Mlađe je slađe

Nemojmo zaboraviti da su se Crkva i roditelji protivili zdravstvenom odgoju, tj. učenju o seksu jer njihova djeca još nisu spremna za takve stvari i ne znaju ništa te je bolje da tako ostane, a onda se čude kad im ta ista djeca dođu kući s malo većim trbuhom. Dosta je tih gluposti! Djeca nisu ni nevina ni jadna! Sjetite se sebe i svojih perverzних misli i djela i pomnožite to puta sto! Dobit ćete um današnjega prosječnoga tinejdžera. Mi smo odgojeni uz tehnologiju te imamo pristup svemu. Oznake na filmovima zabranjenim do 12 godina više ne vrijede i prosjek godina prvoga seksualnoga odnosa se spustio na 16 (ima izuzetaka, naravno). Što si stariji,

to ti se suknja skraćuje, a širenje nogu postaje hobi. A i *mlađe je slađe* bi mogla postati popularna narodna poslovice s obzirom da se počinje izlaziti u šestom i sedmom razredu osnovne škole pa se djevojčice uz koje slatko alkoholno piće i zapaljenu cigaretu nude kao na pladnju.

Nećemo dugo živjeti u neznanju

Seks sve prodaje, tako ste nas učili i mi smo vas pažljivo slušali. Nadam se da ste ponosni. Zašto se uopće čudimo djeci na ulici kada vrište j*** se i idi u k**** ? Ne moraju ni znati njihovo značenje, jednostavno oponašaju odrasle iako neće dugo živjeti u neznanju. Vulgarizmi su zavladaali i kazalištem, i knjigama, i filmovima, i obiteljima i djecom. U zadnjih godinu dana bila sam na dvadesetak predstava i možda ih je pet bilo bez vulgarizma, a tri su bile baletne! Nemojmo zaboraviti da smo mi katolička zemlja u kojoj Crkva ima veliku ulogu u društvu pa se ne morate brinuti jer nema seksa prije braka kao ni samozadovoljavanja, to svi znamo i naravno svi poštujemo!

Sara Vrban, 2. PG

HAJMO RIJEKA, HEEJ!

Što je bilo u Pragu, ostaje u Pragu! Što je bilo u Budimpešti, ostaje u Budimpešti!

Iako je prošlo već nekoliko mjeseci od slavnoga maturalca, još uvijek se osjeti dašak ludila, adolescentske zaigranosti, zabave te zajedništva jedne grupe često uzdrmane različitim svađama koje su, na kraju, ipak učvrstile međusobne odnose ove naše jedinstvene generacije. Ovaj bi izvještaj zasigurno bio mnogo bolji da je bio napisan po samom povratku s putovanja, stoga sam ja, evo, nekoliko mjeseci poslije, odlučila obrisati prašinu sa svoje kamere i pronaći neku snimku ili fotografiju kako bih se prisjetila tih sedam dana.

Od kuda uopće početi? Kako sastaviti rečenice i koje riječi uopće odabrati kako bi nekome, tko nije bio s nama, prenijela i što bolje predočila sve što smo doživjeli? Najbolje da odmah izbacim dosadne činjenice koje su u većini slučajeva monotone i rutinski napisane, bez imalo namjere da čitatelja zadrže na otvorenoj stranici i da pročita do kraja tih nekoliko rečenica.

Postoji li nešto što nismo doživjeli?

Dana 25. kolovoza 2013. godine u jutarnjim satima, skupina mladih snaga Prirodoslovne i grafičke škole Rijeka, učenici 4. PG, 4. ET, 4. MW i 4. U razreda u pratnji svojih razrednika, okupila se na Jelačićevom trgu željno iščekujući trenutak polaska u Prag. Iza nas bilo je gotovo cijelo ljeto, mislili smo da ne postoji nešto što već nismo doživjeli, mjesto koje bi nas samim svojim postojanjem moglo iznenaditi i navesti nas na razmišljanje o stalnoj promjeni mjesta boravišta. Bili smo lagano skeptični, uvjereni da naše umijeće tulumarenja ne može doseći višu razinu. Nakon neprospavanoga puta u neudobnom i znojem natopljenom autobusu u kojemu je većina, bez imalo obzira, ispuštala svakakve zvukove i plinove te u bilo koje doba dana jela Pikove salame zalivene različitim pićima, stigli smo u slavni Mozartov Salzburg. Odmah ću vam reći, stavivši ruku na srce, kako apsolutno nikome na maturalcu nije

do razgledavanja crkvi, skulptura i muzeja, iako moram priznati da je rudnik soli bio izuzetak. Salzburg je bio tek početak, stoga su entuzijazam i energija još uvijek bili prisutni, što se najviše može vidjeti po broju fotografija.

Nema spavanja

Prag se nikad nije činio daljim! Pomalo smo gubili strpljenje. Kolone automobila, stajanja, čekanja, loše vrijeme, ... Kasno navečer stigli smo u željno očekivani europski grad. Jurili smo na večeru, s večere u kupaonicu i izašli smo kao nove osobe. Nikad neću zaboraviti tu transformaciju! Kao da nismo bili neugledni i ošamućeni svim mogućim mirisima iz ukiseljenoga autobusa nakon višesatne vožnje. Samo sat vremena nakon toga sastali smo se pred hotelom. Dečki su stigli sređeni u košuljama, djevojke u haljinama, a neki izuzeci u štiklama. Osjetila se pozitivna energija i mladenački duh, a odlazak u noćni život Praga, pretvorio se u jutarnji.

Prvo jutro poslije, uvijek je najkritičnije, kasnije se već navikneš na nespavanje, uđeš u taj bioritam i držiš ga se sve dok ne dođeš u Rijeku i prespavaš dva dana u komadu u vlastitom krevetu. Uzrečica *NEMA SPAVANJA* postala je čak i razredni moto na maturalcu.

Nakon razgledavanja, još malo razgledavanja!

Svako jutro ista priča: nekoliko šalica kave, sunčane naočale, obilazak grada, teška glava, noge još teže, kapci najteži. Tamne naočale služile su da prekrivamo umor i podočnjake te da kriomice, umjesto u vodiča, gledamo obližnje klupe koje su se samo činile blizu. Svima će nam, zasigurno, ostati u sjećanju naš praški vodič Mihael sa zastavicom u ruci uvijek dvadeset metara dalje, koji maše i mršti se što smo toliko tromi. Nakon razgledavanja slijedilo je još malo razgledavanja! To sve sada zvuči toliko dosadno i naporno, ali vjerujte da vam te dvije riječi ni ne padnu na pamet kada ste tamo. (Ili možda nekome padnu?!). Koliko god bili umorni, uvijek smo u svemu nalazili zabavu te smo, nakon povećane rute kroz ogromni Prag i ostale gradove, navečer opet našli snage za odlazak u noć. I tako do kraja maturalca.

Nezaboravna noć

Jedna od noći za pamćenje bila je ona provedena u noćnom klubu *Hanybany*. Obilježili smo kraj jednoga predivnoga iskustva, stavili smo točku na i našem zajedništvu, zaboravljene su sve svađe oko biranja destinacije za odlazak na maturalno putovanje. Jedino je važno bilo da smo ponovno složni! I nisam zapravo shvaćala koliko mi je ta večer bila posebna, sve do sada kada sam to i zapisala. Techno je opet bio pomiješan s cajkama, David Guetta s Rozgom, ... razlike nisu bile bitne. Jedino čega ću se sjećati i što ću priželjkivati jest to da se jednom, za puno godina kada već budemo imali i vlastite pubertetlije, svi opet sastanemo u jednom klubu, baš poput onoga praškoga.

Gubljenje vremena

Nakon nezaboravnoga Praga uslijedilo je trodnevno, po meni, gubljenje vremena u Budimpešti. Grad po značenitostima predivan i zanimljiv, ali za noćni život nikakav tj. neusporediv s Pragom. Te tri noći provela sam najviše

u hotelu koji nije bio baš najbolje iskustvo (o tome svjedoče čipkaste gaćice pronađene iza kreveta u sobi pri dolasku u hotel). Budimpešta na kraju i nije bila toliko loša zbog nevjerojatno niskih cijena svega i svačega. No, o tome neću pisati jer, kako bi rekla jedna naša profesorica: *Što je bilo u Pragu, ostaje u Pragu! Što je bilo u Budimpešti, ostaje u Budimpešti!*

Sjećanja ne blijede

Nakon sedmodnevnoga tulumarenja stigao je dan kada smo krenuli prema našoj dragoj Rijeci. Odmah nakon ukrcajanja u autobus nastala je tišina, a naša iscrpljena tijela puna doživljaja, utonula su u višesatni san...

I što drugo reći za kraj osim da su tu još mnogi drugi događaji i doživljaji koji će zauvijek ostati negdje urezani, ako nigdje drugdje onda barem na mojoj kameri.

Kristina Mađarević, 4. ET

dobitna kombinacija za uspješno i zabavno vježbanje

MOJI SU BOKOVI ELEKTROŠOKOVI

Začetnik Zumba® Fitnessa, koreograf i fitness instruktor iz Kolumbije, Alberto Perez prije dvadesetak godina na svoj sat aerobika zaboravio donijeti posebno remiksane CD-e. Srećom, u automobilu je imao nekoliko CD-a s klasičnim latino ritmovima pa je uspješno odradio improvizirani sat. Vidjevši oduševljenje na licima polaznika, shvatio je da je mješavina klasičnih pokreta za oblikovanje tijela te plesnih latino koraka dobitna kombinacija za uspješno i zabavno vježbanje. Beto nakon toga razvija cijeli program vježbanja po pravilima i principima treninga te započinje svoju revoluciju u svijetu fitnessa. Zumba® je svjetski priznat program vježbanja čije su blagodati i rezultate primijetili i prepoznali ljudi diljem svijeta. Princip je jednostavan: zabavom do rezultata! Glazba, koraci i koreografija tri su elementa koja zajedno čine Zumba® Fitness program jedinstvenim i revolucionarnim u fitness svijetu, a time i drugačijim od Aerobica. Sva tri elementa zasebno nisu jedinstveni, ali njihova kombinacija stvara poseban, novi i dinamičan fitness doživljaj! Glazba je zvijezda vodilja i najvažniji element po kojemu se Zumba® Fitness razlikuje od Aerobica. Ona mora biti energična, mora stvoriti osjećaj partyja na satu i izazvati strast polaznika! U Zumba® Fitnessu svaki od četiri osnovna ritma ima četiri osnovna koraka u Merengue:

zumba

March, Beto Shuffle..., Salsa: Salsa Right & Left, Rock Back..., Cumbia: Sleepy Leg, Sugar Cane, Reggaetonu: Destroza, Bounce... Svaki od četiri osnovna koraka ima varijacije ruku, ritma, smjera i fitness varijaciju, a upotreba tih varijacija daje beskonačno mnogo pokreta! U aerobici su koraci najčešće svrstani po intenzitetu, vrsti programa te po koracima iz plesa. Razlikujemo korake niskoga intenziteta (low impact): Step Touch, March „V“ Step..., korake umjerenoga intenziteta (middle impact): Skipping, Lounge..., korake visokoga intenziteta (high impact): Jumping Jack, Squat Jack..., korake u izdržaju (non impact): Squat..., a po vrsti programa: korake za Step Aerobic: Basic Step, Straddle..., korake za Hi Lo Aerobic: Grapewine, Skipping..., korake iz plesa: mambo, cha cha cha... U Zumba® Fitness-u naglasak je na zanimljivim ali jednostavnim koracima koji se lako prate te ih diktira anatomija pjesme, dok u Aerobicu koraci mogu biti jednostavni, ali i vrlo zahtjevni. Svaka pjesma podijeljena je na određene dijelove: uvod, stih, refren, pauza, most...(Intro, Verse, Chorus, Bridge...). Za svaki od tih dijelova koristi se drugačiji, a kad se ponavlja određeni dio pjesme, koristi se uvijek isti korak. Svaka pjesma sastoji se od drugačijih dijelova i u svakoj pjesmi se izvode drugačiji koraci. U Aerobic programu koreografija je skup različitih koraka sastavljenih u jednu cjelinu, tj. slaže se unutar jednog, dva ili tri bloka i ponavlja se uzastopno više puta ovisno o kojoj je vrsti Aerobic programa riječ.

Lara Pavlić, 2. KE

Ljubav je...

LJUBAV IMA DVIJE PRATILJE: DOBROTU I STRPLJIVOST (DANTE ALIGHIERI)

●●●●●●●●●●●●●●●●

Ne glumi junaka, nego se pokaži hrabrim. A postoji li išta hrabrije nego da prigriliš ono što znaš da te može ozlijediti?

●●●●●●●●●●●●●●●●

Problemi, živciranja, neuspjesi i padovi na dnevnoj bazi omekšani su nečim što postoji od dana kada je i sam čovjek nastao. Toliko je pjesma otpjevanih, knjiga napisanih i filmova snimljenih koji pokušavaju opisati i otkriti sve njezine čari. I samo očekuju da te zarobe svojim pričama, suzama i osmjesima. Otvori oči, načuli uši i nećeš je promašiti. Već je postala izlizana, nategnuta, previše

sentimentalna, možda čak i ureknuta, ali nema razloga da i dalje bježiš od nje, skrivaš se, trčiš, zatvaraš joj zlatna vrata izrezbarena pjesmama anđela. Ili možda osjećaš njezinu neprisutnost, odbojnost prema tebi i pokušavaš maknuti nevidljivu ogradu čiji te šiljci bodu u tangu unutarnjega vriska i pokušaja bliskosti? Ona je duh i bockat će te po leđima srebrnim iglicama zakrvavljenim od slomljenih srca dok je ne prigriliš. Vrata za bijeg ne postoje jer zapravo ne želiš pobjeći. Gradiš isto što te i uništava. Zaklopi oči, opusti stegnute mišićice lica i pusti da ti frizura leprša jer svi znamo kako svaka bajka završava, a ti se jedino možeš nadati da si Pepeljuga, a ne maćeha; da si princ, a ne Cvilidreta. Jednoga dana spasit će te uz toliko oblika i haljina svih boja. Voda koju piješ postat će slatka, a možda već i sada osjećaš otopljeni šećer na nescima. Sakriva se u različitim kutovima tvoga života. Čeka da zaviriš

i pronađeš je. Ne glumi junaka, nego se pokaži hrabrim. A postoji li išta hrabrije nego da prigriliš ono što znaš da te može ozlijediti? Okusi to crno slatko vino s mogućnošću trovanja. Vjeruj ima preživjelih.

Sara Vrban, 2. PG

Osvojili smo:

• **1. MJESTO NA DRŽAVNOM NATJECANJU IZ KEMIJE**, Andrea Usenik, 4. PG, mentorica: R. Šoić

• **1. MJESTO NA DRŽAVNOJ SMOTRI LiDraNo**, Mateo Novoselac, 4. PG, mentorica: A. Fodor Matijević

• **2. MJESTO NA DRŽAVNOM NATJECANJU IZ KEMIJE**, Viktor Škorjanc, 2. PG, mentor: Ž. Grgurić

• **3. DRŽAVNOG NATJECANJA IZ OBRAZOVNOG SEKTORA GRAFIČKA TEHNOLOGIJA I AUDIOVIZUALNO OBLIKOVANJE**, Lovro Skornerža, 3. U, mentorica: B. Širola i **6. MJESTO** Tea Mohorić i Martina Kuljanin, 4. MW, mentorica: Iva Vlah

• **6. MJESTO NA DRŽAVNOJ SMOTRI ISTRAŽIVAČKIH RADOVA IZ BIOLOGIJE**, Adriana Matić i Iva Šumonja, 3. PG, mentor: G. Gotlibović

• **9. MJESTO NA DRŽAVNOM NATJECANJU IZ BIOLOGIJE**, Elena Nojković, 2. PG, mentorica: I. Lalić

• **1. MJESTO NA ŽUPANIJSKOM NATJECANJU IZ KEMIJE**, Andrea Usenik, 4. PG, mentorica: R. Šoić

• **1. MJESTO NA ŽUPANIJSKOM NATJECANJU IZ KEMIJE**, Viktor Škorjanc, 2. PG, mentor: Ž. Grgurić

• **1. MJESTO NA ŽUPANIJSKOM NATJECANJU IZ INFORMATIKE**, Petar Zec, 1. PG, mentor: P. Vrsalović

• **1. MJESTO NA ŽUPANIJSKOJ SMOTRI LiDraNo** - Sara Vrban, 2. PG, mentorica: A. Fodor Matijević

• **2. MJESTO NA ŽUPANIJSKOM NATJECANJU IZ GLOBE, STELA PLETA**, 1. ET, Sarah Butigan, 2. PG i Danijel Zdelarec, 4. ET, mentorice: I. Sabo i Pavlić

• **3. MJESTO NA ŽUPANIJSKOM NATJECANJU IZ GEOGRAFIJE**, Viktor Škorjanc, 2. PG, mentorica: T. Šego - Miketa

• **3. MJESTO NA ŽUPANIJSKOM NATJECANJU IZ MATEMATIKE**, Matej Duvnjak, 4. PG i Viktor

Škorjanc, 2. PG, mentorica: S. Bakić

• **3. MJESTO NA ŽUPANIJSKOM NATJECANJU IZ INFORMATIKE**, Ivan Oštrić, 4. PG, mentor: P. Vrsalović

• **4. MJESTO NA ŽUPANIJSKOM NATJECANJU IZ KEMIJE**, Dorian Sinčić, 1. PG, mentorica: R. Šoić

• **5. MJESTO NA ŽUPANIJSKOM NATJECANJU IZ MATEMATIKE**, Angelo Zec, 2. PG, mentorica: S. Bakić

• **LITERARNI RAD PREDLOŽEN ZA DRŽAVNU SMOTRU LiDraNo**, Sara Vrban, 2. PG, mentorica: A. Fodor Matijević

• sudjelovali smo i na županijskim natjecanjima iz biologije, engleskoga jezika, debate, geografije, informatike, kemije, vjeronauka te su radovi naših učenika bili izloženi na smotri grafičkog dizajna i fotografije

IDI TAMO GDJE JOŠ NEMA PUTA I ZA SOBOM
OSTAVI TRAG (R. W. EMERSON)

pismo
prvašića

Oduvijek sam bio zainteresiran za prirodoslovlje pa sam na kraju osmoga razreda, kao prvu školu na listi, odabrao baš Prirodoslovnu i grafičku školu Rijeka. Interes je pobudio i moj uspjeh na državnom natjecanju iz kemije, ali i činjenica da su svi moji poznanici, učenici škole, govorili sve najbolje o njoj.

Ljeto je brzo prošlo i došao je famozni 2. rujna 2013. godine kada sam prvi put pristupio svojoj novoj školi s nadom za boljim školovanjem, boljim profesorima, boljim prijateljima i nadom za osobnim napretkom. Kada je moje ime bilo pročitano, shvatio sam kako nema povratka i kako moram biti odgovorniji i ustrajnjiji u naumu da napišem što ljepše stranice svoga života. Razrednica, profesorica Mantilla, odmah se postavila kao pravi autoritet, ali i kao sigurno uho koje će nas u svakom trenutku saslušati.

Prva dva tjedna bila su najdosadnija - upoznavanje prijatelja i profesora, traženje učionica i orijentiranje u školi, istraživanje mjesta za kupovinu sendviča i kava itd. Škola je svojim izgledom u vrlo dobrom stanju, opremljena je modernom tehnologijom, no još se u prašnjavim kutovima ponekih učionica nalaze stari grafoskop i slični muzejski primjerci tehnologije prošloga stoljeća. Profesori su odlični! Neki traže samo znanje, neki disciplinu na satu, neki se vole šaliti, dok neki traže sve to zajedno. Moji stariji prijatelji rekli su mi kod kojih profesora moramo biti mirni k'o bubice, a s kojim se profesorima možemo našaliti i nasmijati. Nisu bili uvijek u pravu, za neke profesore su tvrdili da su strah i trepet, a zapravo su suprotno od toga.

Smatram da je škola, iako ponekad zna biti naporna, sigurna luka u kojoj se možemo skloniti od svakodnevnih oluja neznanja i glupih pitanja kojima smo okruženi, mada i mi sami ponekad svojim glupim i brzopletim odgovorima pokazujemo svoje neznanje.

Kako se bliži kraj prvoga razreda, shvaćam da srednja škola uopće nije bauk. Nema razloga bojati je se, već joj treba pristupiti sasvim otvoreno. Sa sigurnošću tvrdim kako me čeka dugo i teško učenje, ali kad ste prvašić svi vam malo progledaju kroz prste, zar ne?

Dorian Sinčić, 1. PG

život u Hrvatskoj
ili inozemstvu

ODLJEV MOZGOVA

Bilo gdje da krenem, o tebi sanjam, putevi me svi tebi vode...

Danas sve više nezadovoljnih ljudi odlazi iz Hrvatske u nadi za pronalaskom boljega života. Putovanje u inozemstvo i prilagođavanje novoj sredini zna biti teško te nisu svi spremni na isto. Mnogi se ovom odlukom razočaraju, a mnogi počnu živjeti boljim životom. Hrvatska mnogim ljudima ne nudi ono što oni traže te ih koči u njihovom ostvarenju ciljeva, pronalasku posla i sl. No ipak, veliku ulogu ima trud ljudi i njihovo zauzimanje za sebe, a ne sredina u kojoj se nalaze. Nudi li inozemstvo bolji život ili je ipak bolje ostati u svojoj državi Hrvatskoj?

U potrazi za boljim životom

Prema rezultatima iz 2012. godine Hrvatska broji približno 4,2 milijuna stanovnika. Ukupan broj Hrvata u inozemstvu je oko 3 milijuna. Najveći razlozi iseljavanja su, naravno, ekonomski i politički. Mnogi državljani Hrvatske nisu zadovoljni cijelim sustavom koji djeluje u njihovoj zemlji. Broj nezaposlenih se i dalje ne smanjuje, a plaće nekima kasne predugo. Pored svih tih problema mnogi nalaze rješenje upravo u iseljavanju i pronalasku boljega života u nekoj drugoj državi. Također, sve više mladih osoba, pogotovo studenata odlazi studirati u inozemstvo. Prednosti života, kao i studiranja, u inozemstvu, ima mnogo. No, sve ima i svoje negativne strane. Države u inozemstvu nude svakako više prilika, poput Velike Britanije, Kanade, SAD-a ili Njemačke koje stalno otvaraju radna mjesta. To su zemlje s kojima se po stupnju ekonomske razvijenosti Hrvatska ne može ni usporediti. Osim toga, putovanje je, kao i

Gordana Ključarić, 3. GF

život ili studiranje u inozemstvu, jedno od velikih životnih iskustava, upoznavanja s novim kulturama i novim načinom života. No, treba biti spreman na takav život. Mnogi koji se odluče na takav pothvat nisu ni svjesni koliko je drugačiji način života u pojedinim državama i kojemu se neki neće moći prilagoditi. Osim toga, veliki je rizik otputovati u neki drugu zemlju nadajući se boljem životu. Mnogi su tako ostali prevareni radeći mjesecima ili godinama za manje novaca nego što su mislili. Stoga je potrebno dobro se informirati i organizirati te biti spreman na rizike i putovanja jer i ona su prvenstveno veliki trošak.

Tamo gdje su moji korijeni

Realno gledajući, život u inozemstvu ovisi o iskustvu, trudu, ali i sreći. Inozemstvo Hrvatima svakako nudi više. Nudi prilike u svim pogledima, prilike za dobru zaradu, dobar život i za ostvarenje ciljeva i snova. No, mnogi

koji su iskusili takav način života, ipak su se vratili u svoju rodnu Hrvatsku ne naviknuvši se tako na sredinu u kojoj su pokušali pronaći bolji život. Činjenica da sve više ljudi ne može zadovoljiti svoje potrebe i želje u svojoj rodnoj državi je tužna. Netko će biti zadovoljan svojim poslom u Hrvatskoj dok će netko pobjeći od toga u nadi za boljim životom. No i dalje, Hrvatska ne ide prema boljem i ljudi to shvaćaju. Ona je prostorno i klimatski idealna za život. Ljepota koja je krasi jednostavno je nenadmašiva i tužno je da ekonomsko stanje tjera ljude iz nje. Živjeti u Hrvatskoj je teško, no kakva nas budućnost čeka nitko ne zna. Osobno mislim da treba uložiti truda i ustrajati u postizanju svojih ciljeva u Hrvatskoj, no kao drugo rješenje uvijek je tu inozemstvo puno prilika, mogućnosti, ali i rizika.

Deni Sanković, 4. PG

O jednoj mladosti

TKO ZNA? MOŽDA NA NAS ČEKA NEKI DRUGI SVIJET.

Polako počinjem shvaćati da dolazi kraj... Kraj srednje škole, jednoga velikoga dijela moje mladosti. I mislim... duboko u sebi... iz dana u dan... gotovo je i što sada? Tko ću biti nakon srednje škole? Gdje ću završiti? Što će biti s ljudima s kojima sam proveo pune četiri godine? Nemam odgovora na ta pitanja! Ali jedan odgovor znam! Čeka me novi početak, neki novi život...

Još uvijek se sjećam prvoga dana srednje škole i velikoga straha od novoga početka. *Penjem se stepenicama i dolazim ispred škole. Vidim toliko ljudi koji čekaju prozivanje svojih imena. Gledam ljude oko sebe i vidim buduće prijatelje, buduće ljubavi i buduće uspomene. Vidim nesigurnost i neizvjesnost u očima drugih, ali ipak vidim i sreću. Odjednom čujem svoje ime i razred u kojem ću se nalaziti! U sveopćoj gužvi provlačim se kako bih ušao kroz velika bijela vrata u neki novi početak.* Tako je sve počelo.

Srednja me škola izgradila kao osobu jer da nisam upoznao sve te ljude i prošao kroz svakakve situacije, ne bih bio ovo što jesam. A ponosan sam na to što jesam! Ponosan sam na samoga sebe i na ljude koje volim i koji su me izgradili da budem ovo što jesam! Mnogi će se složiti da je vrijeme provedeno u srednjoj školi jed-

no od najljepših perioda u cijelome životu. Život je takav da donosi teške rastanke koje moramo proći, a ovo je možda i jedan od najtežih. Teško je shvatiti da ovome dolazi kraj. Neću više živjeti onako kako sam živio protekle četiri godine. Morat ću se naviknuti na nove sredine, nove stvari i nove ljude. Neću se više penjati srednjoškolskim stepenicama. Na zidiću ispred škole neću više vidjeti svoje prijatelje s kojima ću provesti sedam školskih sati, s kojima ću izlaziti vikendom, putovati i kampirati i s kojima ću imati uspomene za cijeli svoj život! A jako je lijepo, koliko god klišejski zvučalo, biti dio nečijega života. Pravi prijatelji ostat će zauvijek uz nas, ako ne fizički, onda barem u našim uspomenama. Jer čovjek je biće koje od rođenja nosi prazninu koju onda godinama puni uspomenama. I kada nakon nekog vremena zavirimo u nju, pustimo suzu, suzu sreće ili se samo nasmijemo, sjetimo se svega što smo prošli.

Svaki je dan bio dragocjen. Svaki je dan bio novo upoznavanje i nova promjena. Nismo nikada bili savršeni razred, ali smo se tijekom godina mijenjali. Postali smo zreliji, shvatili smo kome se može vjerovati, naučili smo tko su nam pravi prijatelji. Maturno putovanje bilo je jedno neopi-

sivo iskustvo koje nitko od nas neće zaboraviti. Ono nas je spojilo i nismo bili onaj razred koji se ne slaže i u kojem se ljudi jako razlikuju, razred pun predrasuda i prepiranja, bili smo razred koji je zajednički izgradio jednu jako lijepu uspomenu. Treba uživati dok si mlad, treba iskoristiti to vrijeme... Ma, treba iskoristiti ovaj život! Svi ćemo odrasti, a stvari koje su nas prije uveseljavale ostat će nam tek u sjećanju. Prisjećanjem takvih trenutaka prizvat ćemo dijete u sebi koje će nam uvijek izmamiti osmijeh na lice i koje će nas sjetiti svih onih koji su prolazili našim životom. Sjećat ćemo se i ovoga oproštaja kada ćemo zasigurno pustiti suzu za svaki proživljeni srednjoškolski trenutak, za prozivanja i ispitivanja, nervozu, bježanja sa sata, anegdote, osmijehe i poglede iz klupe. Nakon svega ovoga, tko zna? Možda na nas čeka neki drugi svijet.

Deni Sanković, 4. PG

Nastavlja se...

